

Omakoti

VANTAA » NUMERO 5/2024 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 16. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Täydentävä lämmitysjärjestelmä vähentää ostoenergian tarvetta

Satavuotiaan hirsitalon
keittiö uudistui harkitusti

10

Omakotitalon sähköasennukset
vaativat seurantaa

18

KATTOSI KATTOREMONTTI

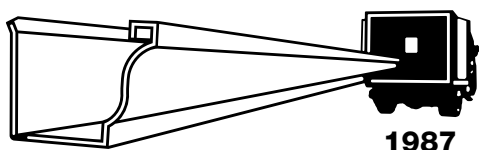
JO 35 VUODEN KOKEMUKSELLA!

KUN LAATU RATKAISEE!

- AURINKOPANEELIT
- Kaikki kattotyöt
- Vesikourut ja rännit
- Lumiesteet ja kattosillat
- Tikastuotteet
- Kaikki kattoprofiilit, myös KONESAUMAKATOT

LONGIN
HALF-CELL
AURINKO-
PANEELIT

VARAA NYT OMA
ENERGIAREMONTTISI!

Töille aina asennustakuu!

UUDENMAAN PELTITYÖ OY

www.kattosi.fi Puh. 0400 453 959

TEHTAANMYYMÄLÄ Jäspilänkatu 2, Kerava

Vedenpitäviä kylpyhuone- remontteja Uudellamaalla

Kysy edullinen
NEMO-rahoitus,
hae osoitteesta:

nemokylpyhuone.fi/rahoitus

Palvelun tarjoaa Santander
Consumer Finance Oy

Toteutamme vuosittain lähes 300 kylpyhuone-
ja saunaremonttia avaimet käteen -periaatteella,
jossa putki- ja sähkötyöt sisältyvät AINA hintaan.

Tilaa ilmainen mittakäynti soittamalla 010-583 7720
tai lähetä meille sähköpostia info@nemokylpyhuone.fi

www.nemokylpyhuone.fi

Myyntinäyttely:

Vantaa Tammisto, Tammiston Kauppatie 18, Vantaa
ma-pe klo 10-18, la-su suljettu | Puh. 010 583 7720
Katso kohteidemme kuvia: [Instagram](#) [Facebook](#)

NEMO
kylpyhuoneremontit

Pihla
Varmasti hyvä.

Ikkunaremontilla selvää säästöä

Pihhaus

Pihasuunnittelu
Viherrakentaminen
Hoito- ja kunnossapitotyöt

Tilaa suoraan asentajalta ja säästä energialaskussa
Tiesitkö, että uusi energiatehokas ikkuna voi olla jopa kuusi kertaa lämpimämpi kuin vanha ikkuna? Nyt on aika varmistaa kodin energiatehokkuus vaihtamalla vanhat ikkunat ja ovet uusiin.
Vielä ehdit ennen talven tuloa.
Tee ikkunaremontilla selvää säästöä!
TILAA NYT JA SÄÄSTÄ RAHAA
- kotitalousvähenys tulee pieneneään!
Ota yhteyttä ja soita heti Jarmolle
Hyödynnä myös monipuoliset maksutavat!

Käy osallistumassa
www.mondosec.fi
sivuilla Pihlan
5000€
arvontaan

Mondosec Oy
Jarmo Karjalainen
p. 044 555 9633
jarmo.karjalainen@mondosec.com
www.mondosec.fi

Ikkunat ja ovet varmasti hyvin asennettuna rakennusmestarin koulutuksella!

Ensi kesänä rakennettavat pihat suunnitellaan talven aikana.
Varaa aikasi NYT!

info@pihaus.fi   pihaus.fi   050 3363400

LAHJOITTAMALLA AUTAT.

Kontti tarvitsee apuasi – lahjoittamalla Konttiin autat Punaista Ristiä auttamaan.

Meille voit lahjoittaa monenlaista: myyntikuntoisia vaatteita, kirjoja, sisustustavaroita, astioita ja muita kodintavaroita, urheiluvälineitä, leluja ja lastentarvikkeita. Huonekaluille voit tilata pääkaupunkiseudulla ilmaisen noudon, soita ja sovi nouto-aika.

 #sprkontti sprkontti.fi

Kontti secondhand Vantaa
Tammiston kauppatie 8, 01510 Vantaa
puh. 040 588 0359
Avoimma ma-pe 9-20, la 10-17, su 11-17

Punainen Risti
Kontti

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen
Nro 2/2024 vko 4
Nro 3/2024 vko 13
Nro 2/2024 vko 21
Nro 3/2024 vko 34
Nro 2/2024 vko 45

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl

Pientalot Vantaan alueella.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

22

Fiksut säilytysratkaisut helpottavat kodin tavaratulvaa

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Tukilämmitysjärjestelmät
- 10 Keittiöremontti
- 15 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 16 Remontista sopiminen
- 18 Sähköjen kuntotarkastus
- 22 Apua tavarapaljouteen
- 25 Lakipalsta
- 26 Juhlien järjestäminen
- 28 Joulutraditiot
- 30 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Ystävällisiä sanoja on turha säästellä – ne voivat pelastaa jonkun päivän

’Tyhjästä on paha nyhjäistä’ – sananlasku nousee elävänä mieleen tässä vaiheessa vuotta. Hallituksen budjettiriihen antimina kun muun muassa kotitalousvähennykseen tehdään ensi vuonna tuntuvia leikkauksia.

Veronmaksajain Keskusliitto otti asiaan nopeasti kantaa kyseenalaistaen leikkausten mielekkyyden ja huomauttaen pudotuksen olevan raju etenkin kotitalous-, hoito- ja hoiva-työn kohdalla. Nuo palvelut ovat olleet monille ikääntyville tärkeä apu kotona pärjäämiseen.

Myös Suomen Kotityöpalveluyhdistys kommentoi leikkauksen vaikuttavan haitallisesti alan yritysten toimintaan: osa niistä ennakoi joutuvansa sen myötä lopettamaan toimintansa, osa joutuvansa irtisanomaan henkilöstöä.

Nähtäväksi jää, miten kaavaillut muutokset loppujen lopuksi vaikuttavat ihmisten elämään ensi vuonna. Kaikkeaa kun ei voi ennakoida. Se on kuitenkin selvää, että tällaisina aikoina solidaarisuuden ja inhimillisyyden merkitys korostuu.

Hymy tai ystävällinen teko voi olla hallitusohjelmaakin järeämpi tapa vaikuttaa ympäristöön ja ihmisten mielialaan. Ei siis pihistellä turhaan ystävällisyydestä, kun kohtaamme toisiamme arjessa.

Kohteliaisuus ei sentään maksa mitään!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

LAADUKKAAT SÄHKÖTYÖT PÄÄKAUPUNKI-SEUDULLA

- Monipuoliset sähköpalvelut
- Ilmalämpöpumppujen myynti ja asennus
- Sähköautojen latausasemat
- Pienet kaivuutyöt

sahkopalvelumalmberg.fi
Venuksentie 6 S, 01480 Vantaa | 010 320 9770

VAATTEIDEN KORJAUKSET
JA MUOKKAUKSET

JALKINEIDEN KORJAUKSET
JA MUOKKAUKSET

SUORAAN HYLLYSTÄ
LAUKUT, REPUT, VYÖT
JA LOMPAKOT

HYVÄ VALIKOIMA HOITOTUOTTEITA
ERILAISILLE MATERIAALEILLE

ERITYISOSAAMINEN

- Ortopediset tuotteet » korjaavat tukipohjat
- Tuotteet toiveidesi mukaisesti

Palvelemme
Ma-Pe:
9.30 - 17.00,
La: 10-13
Korsontie 12
01450 Vantaa
puh. (09) 872 5423
myynti@korsonsuutari.com
www.korsonsuutari.com

» LYHYESTI

Järjestelmät kuntoon lämmityskautta varten

Valtion kestävä kehityksen yhtiö Motiva muistutti jo syyskuussa, että syksyn tulo voi tuoda nousupaineita sähkön ja kaukolämmön hintaan. Korkeimmillaan hinnat ovat talvella. Tästä seuraa se, että energiansäästötoimenpiteiden kannattavuus paranee talvea kohden kuljettaessa myös palvelukiinteistöissä. Hyvin toimivat laitteet ja järjestelmät eivät tuhlaa energiaa.

– Esimerkiksi huonelämpötilan laskemisen säästövaikutus paranee samaa tahtia, kun hinnat nousevat. Syksyllä säiden viiletyessä kroppa voi kaivata lämmintä huonelämpötilaa, mutta kun väki tottuu viileyteen, voidaan sisälämpötilaa vähitellen hieman alentaa, toteaa asiantuntija **Minna Tolvanen** Motivasta.

Tolvasen mielestä järkevää kiinteistön ylläpi-toa on se, että kaikkien laitteiden ja järjestelmien toiminta varmistetaan jo syksyn aikana, jolloin talvi ei tuo mukanaan kalliita yllätyksiä, kun laitteet toimivat kuten pitääkin.

– Suosittelen tarkistamaan esimerkiksi hybridilämmityksen automatiikan toiminnan jo ensimmäisillä pikkupakkasilla. Samoin on syytä varmistaa spot-sähköä eli pörssisähköä seuraavan automaation ja tarpeenmukaisen ilmanvaihdon säädön toiminta, Tolvanen muistuttaa.

Sähköä säästyy, kun kulutus joustaa

Energiansäästö on suurissa kiinteistöissä ja toimitiloissa yhä useammin kulutuksen joustamista ja sähkön käytön ajoittamista tai jopa rajoittamista kalliiden valtakunnallisten kulutus-

piikkien aikana. Siksi automaatio-ohjaus ja sen toimivuus ovat tärkeitä, jotta kokonaiskulutuksesta voitaisiin saavuttaa säästöjä. Kalliin sähkön jaksoilla voi vaikka pienentää ilmanvaihdon tehoa hieman tai himmentää valaistusta.

Kulutuspiikkejä syntyy esimerkiksi aamuisin ilmanvaihtokoneiden käynnistyessä samaan aikaan. Koneiden käyntiaikoja kannattaa porrastaa 5–10 minuutin välein, jolloin käynnistyksestä aiheutuva tehopiikki jakautuu tasaisemmin.

Muita vinkkejä syyshuoltoihin

- Patteritermostaattien ja lämmitysverkoston toiminnan testaus hyvissä ajoin. Pattereiden ilmaus tarvittaessa ja lämmitysverkoston tasapainon varmistaminen. Muista myös ilmanvaihdon lämmitysverkoston tarkastus.

- Lämmitetään tiloja tarpeeseen, tilakohtaiset lämpötilasuositukset huomioiden.

- Tyhjiä tiloja ei tarvitse turhaan lämmittää. Niissä noin 16 celsiusastetta riittää.

- Ilmanvaihdon suodattimien vaihdot ja asetusarvojen varmistukset

- Siitepölykauden jälkeen on hyvä vaihtaa suodattimet. Puhtaan sisäilman lisäksi varmistetaan, että paine-ero suodattimen yli on kohdillaan. Suuri paine-ero lisää puhallustehon tarvetta, joka puolestaan näkyy lisääntyneenä sähkön kulutuksena.

- Sisäänpuhallusilman lämpötila muutaman asteen haluttua huonelämpötilaa pienempi (pl. ilmalämmitteiset kohteet). Rakennusten peruslämmön pitää tulla lämmitysverkoston kautta, ei ilmanvaihtoverkoston kautta.

- Sähköisten lämmitysten säätöjen toiminnan testaus ja asetusarvojen tarkistus

- Hyvä testata ja tarkistaa säännöllisesti toiminta, sähkölämmitysten säätöjen ollessa epäkunnossa voi lämmityksestä muodostua nopeasti suuret lisäkustannukset.

- Kaukolämmön tehopiikkien minimointi automaation avulla ja tehomaksujen pienentäminen

- Jos kaukolämmön perusmaksu muodostuu maksimitehon perusteella, kannattaa kulutuspiikkejä rajoittaa automaation avulla ennakoimalla lämmöntarvetta tai rajoittamalla hetkellisesti tiettyjen tilojen lämmitystä.

Freepik

Veronmaksajien Keskusliitto kritisoi kotitalousvähennyksen leikkausta

Veronmaksajain Keskusliiton toimitusjohtaja **Teemu Lehtinen** otti syyskuussa tuoreeltaan kantaa hallituksen budjettiriihen veroratkaisuihin, joita hän piti monilta osin ongelmallisina.

– Ansiotulojen verotuksen progression jyrkentäminen entisestään, kotitalousvähennyksen raju leikkaus sekä eläkkeensaajien tuplairaippavero vievät kaikki verotusta väärään suuntaan.

Budjettiriihen veroratkaisut ja palkansaajamaksujen muutokset jyrkentävät palkkaverotuksen progressiota vuonna 2025. Pienipalkkaisen 2000 euroa ansaitsevan verotus kevenee ensi vuonna 0,3 prosenttiyksikköä. Keskituloi-

sen 4000 euroa kuukaudessa tienaa-
van palkansaajan verotus puolestaan kiristyy hieman,

0,1 prosenttiyksikköä. Hyväpalkkaisten verotus kiristyy sen sijaan selvästi. Suurimmillaan kiristys on 9000 euron kuukausituloilla 0,8 prosenttiyksikköä.

Progression jyrkentäminen aiheutuu veronkevennysten suuntaamisesta pienituloisille sekä toisaalta valtion tuloveroasteikon normaali indeksitarkistusten perumisesta kahdessa ylimmässä tuloluokassa.

– Ansiotulojen verotuksen progressio on jo valmiiksi erityisen ankaraa Suomessa, eikä sitä pitäisi ainakaan entisestään jyrkentää.

Kotitalousvähennyksen leikkaus osuu hoiva- ja hoitopalveluihin

Budjettiriihen kummallisimpana veroratkaisu-

na Lehtinen pitää rajua leikkausta kotitalousvähennykseen. Suurin alennus on tulossa tavanomaisista kotitalous-, hoiva- ja hoitopalveluista saataviin vähennyksiin. Esimerkiksi 1000 euron hoivatyöstä saatu vähennys alenee 500 eurosta vain 200 euroon ensi vuonna.

– Hoito- ja hoivatyön kotitalousvähennyksestä aiotaan leikata jopa yli puolet ensi vuonna. Tämä on kohtuutonta ja myös vastuutonta tilanteessa, jossa julkisten sote-palvelujen tuotanto ja rahoitus ovat kasvavan paineen alla, Lehtinen toteaa.

– Kotitalousvähennyksen avulla hankitut palvelut ovat mahdollistaneet muun muassa monien ikääntyvien kansalaisten pärjäämisen pidempään kotona.

Kaapin perällä pölyttyy useimmiten vohvelirauta

Ruoanvalmistukseen ja säilöntään tarvittavia tarvikkeita valmistava suomalainen Fredman selvitti, mitä kodin pienkoneita omistetaan, mitä käytetään eniten ja mitkä pölyttyvät kaapin perällä. Elokuussa 2024 teetettyyn kyselytutkimukseen vastasi 1000 suomalaista.

Kyselystä kävi ilmi, että liki minkä tahansa suomalaiskodin keittiöstä löytyy mikroaaltouuni ja kahvinkeitin. Mikro on 96 prosentilla ja kahvinkeitin 90 prosentilla. Kahvikoneen omistaa vajaa neljännes suomalaisista ja kahvimylly löytyy vain 16 prosentilla vastaajista. Vedenkeitimen omistaa 83 prosenttia, mutta kolmannes käyttää sitä vain pari kertaa vuodessa.

Kahvinkeitin ei pääse pöydällä pölyttymään. Suodatinkahvia keittää joka päivä 73 prosenttia suomalaisista. Kahvikoneella juoman valmistaa 12 prosenttia vastaajista. Kahvimyllyn käyttö on jo liki harvinaisuus. Sitä pyörittää päivittäin kolme prosenttia vastaajista.

– Me suomalaiset olemme suodatinkahvikansaa, eikä siihen ole muutosta näköpiirissä. Uskon, että valtaosalla nuorista, jotka näin syksyn

kynnyksellä muuttuvat ensimmäiseen omaan kotiin, kahvinkeitin on niitä ensimmäisiä hankintoja, ainoana Suomessa suodatinpusseja valmistavan Fredmanin viestintä- ja vastuullisuusjohtaja **Sara Hokkanen** avaa kyselyn tuloksia.

Liki puolet vastaajista (46 %) omistaa vohveliraudan, mutta sen kohtalona on jäädä useimmin kaapin perälle pölyttymään. Näin tapahtuu 15 prosentille vastaajista.

– Kolmannes käyttää rautaa muutaman kerran vuodessa. Muita harvoin käytettyjä laitteita ovat tutkimuksen mukaan myös voileipägrilli, yleiskone ja hieman yllättäen myös vatkain ja blender, Hokkanen kertoo.

Päivittäin käytetyt kodin pienkoneet top 5

1. Mikroaaltouuni
2. Kahvinkeitin
3. Vedenkeitin
4. Leivänpaahdin
5. Airfryer

- Useimmiten kaapin perällä pölyttyvät kodin pienkoneet top 5**
1. Vohvelirauta
  2. Voileipägrilli / Soda stream/blender (jaettu 2. sija)
  3. Yleiskone / Mehulinko (jaettu 3. sija)
  4. Vatkain
  5. Leivänpaahdin
- Vähiten omistettut kodin pienkoneet top 5**
1. Popcornkone
  2. Jäätelökone
  3. Leipäkone / Munankeitin (jaettu 3. sija)
  4. Kahvimylly
  5. Mehulinko/mehupuristin

Oletko vaihtamassa öljylämmityksen fossiilittomaan vaihtoehtoon? Vielä vuosi aikaa toteuttaa remontti ELY-keskuksen avustuksella

Ympäristöministeriö ja Pirkanmaan ELY-keskus tiedottivat elokuun lopulla, että öljylämmityksestä luopuville pientalojen omistajille myönnetään vielä toistaiseksi 2 500 ja 4 000 euron avustuksia. Hankkeiden on kuitenkin oltava kokonaan valmiita 31.8.2025 mennessä.

– Siirtymä fossiilisista puhtaisiin lämmitys-
muotoihin etenee hyvin, mutta vielä on työtä jäljellä. Öljykattiloiden korvaamisella luodaan myös työtä Suomeen. Avustukset kotitalouksille ovat olleet suosittuja ja lämmitysremontti on tehty jo monessa kodissa. Avustusta jaetaan viimeistä vuotta, joten remonttia suunnittelevien kannattaa ryhtyä toimeen nyt, sanoo ympäristö- ja ilmastoministeri **Kai Mykkänen**.

Avustusta voidaan myöntää yksityishenkilöille tai kuolinpesille öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen sekä uuden lämmitysjärjestelmän hankkimiseen silloin, kun pientalo on ympärivuotisessa asuinkäytössä. Avus-

tuksen saamiseksi öljylämmitysjärjestelmä tulee poistaa kokonaan säiliöineen. Yhteen remonttiin voi saada vain avustuksen tai kotitalousvähennyksen.

– Nyt on hyvä hetki tarttua toimeen, jos lämmitysjärjestelmän vaihto on ajankohtaista vuoden sisällä, sillä avustuspäätöstä, laitteita ja asennusta voi joutua odottelemaan tovin. Avustusta kannattaa kuitenkin hakea vain, jos remontti on todella toteutumassa määrääjässä, jotta käsittely ei ruuhkaudu ja mahdollisimman moni hankkeen toteuttaja saa avustuksen. Tällä hetkellä annamme avustuspäätöksen noin kolmessa kuukaudessa hakemuksen jättämisestä, kertoo ryhmäpäällikkö **Sabina Mäki** elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Hakemus kannattaa tehdä sähköisesti ja sen käsittely on sujuvaa, kun mukana on heti kaikki tarvittavat liitteet. Hakemukseen tarvitaan vähintään urakoitsijan tekemä tarjous tai muu suunnitelma remontista sekä valta-

kirjat kiinteistön muilta omistajilta, esimerkiksi puolisoilta.

Remontteja tehty pian 27 000

Avustusta on hakenut pian 34 000 pientalon omistajaa. ELY-keskus on tehnyt lähes 33 000 avustuspäätöstä, joista 87 % on ollut myönteisiä. Avustus maksetaan vasta remontin toteuttamisen jälkeen, ja tähän mennessä tukea on maksettu lähes 27 000 remontin toteuttaneelle hakijalle.

Hakijoista 70 % on ilmoittanut vaihtavansa fossiilisen lämmityksen vesi-ilmalämpöpumppuun, 19 % on ollut vaihtamassa maalämpöön ja 8 % kaukolämpöön. Pieni osuus hakijoista on päätnyt muihin ratkaisuihin, kuten sähkölämmitykseen, jota on täydennetty usein ilmalämpöpumpulla.

Vastaavanlaista avustusta voi hakea myös maakaasulämmityksestä luopumiseen. Avustus on myönnetty yli 1 100 kaasulämmityksen vaihtajalle.

Tulisijan käyttö on hyvä keino pienentää energialaskua ja antaa turvaa sähkökatkojen ja päälämmitysjärjestelmän toimintahäiriöiden varalta.

Teksti: Elina Salmi

Täydentävä lämmitysjärjestelmä vähentää ostoenergian määrää

Kalliin energian aikana moni omakotiasuja tuskailee ostoenergian hinnan kanssa. Kustannuksiin voi vaikuttaa käyttämällä erilaisia täydentäviä lämmitysjärjestelmiä.

Täydentäviä lämmitysjärjestelmiä ovat muun muassa tulisijat, ilmalämpöpumput ja aurinkolämpö. Koko talon lämmitykseen ei mikään niistä sovellu yksinään, mutta oikein käytettynä niillä voi pienentää reippaastikin ostoenergian tarvetta.

Suomalaiset kodit, koulut ja konttorit ovat lämmenneet puulla vuosisatojen ajan ja nykyäänkin lähes jokaiseen uuteen taloon asennetaan jonkinlainen tulisija. Useimmiten se on varaava

takka. Oikein mitoitettulla, varaavalla tulisijalla voi parhaimmillaan tuottaa jopa kolmanneksen koko talon lämmitystarpeesta. Lisäksi sellainen on hyvä olla olemassa jo huoltovarmuuden takia, jotta sähkökatkojen tai pääjärjestelmän toimintahäiriöiden aikana talon pystyy pitämään lämpimänä takan tai vastaavan avulla.

Parhaan tuloksen saa aikaan massiivisilla, varaavilla tulisijoilla. Sellaisen rakenteisiin varautuva lämpö siirtyy huonetiloihin pienellä teholla

pitkän ajan kuluessa eikä huonelämpötila nouse liian korkeaksi. Erityisen järkevää puun polttaminen on sähkölämmitteisessä talossa ja kovien pakkasten aikaan. Jos polttopuun saa vielä ilmaiseksi esimerkiksi omasta metsästä pienenee ostettavan lämmitysenergian tarve entisestään.

Pellettitakka on kevyt ja vaivaton

Myös pellettitakka sopii hyvin sähkölämmityksen

tueksi. Se tarvitsee hormin lisäksi sähköliittynän, koska siinä on puhaltimet palamisilmalle ja lämmitylle ilmalle. Lisäksi pellettejä syöttävä automatiikka käyttää sähköä. Käytössä pellettitakka on varsin huoleton, sillä siinä on automaattisytytys ja säiliöön mahtuu usean päivän pellettitarve.

Hyvä puoli pellettitakassa on myös se, että lämmitystehoa voi säätää. Takan tuottama lämpö siirtyy huonetilaan puhaltimilla ja joihinkin takkoihin voidaan liittää termostaatti, joka ohjaa lämmitystä huoneilman lämpötilan mukaan.

Pellettitakka on kevyt eikä vaadi järeää perustusta kuten tavallinen takka. Markkinoilla on myös malleja, jotka siirtävät lämmön vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään tai malleja, joissa lämpö voidaan siirtää useampaan huonetilaan ilmakehän kautta.

Ilmalämpöpumppu voi pienentää energialaskun jopa puoleen

Ilmalämpöpumppu on erittäin hyvä vaihtoehto sähkölämmitteisen talon tukilämmitysjärjestelmäksi, sillä parhaimmillaan se vähentää ostosähkön tarvetta tyypillisesti 30–60 prosenttia. Yhdistettynä puilla lämmittämiseen säästö on vieläkin suurempi. Ilmalämpöpumpun voi käyttää kuumaan vuodenaikaan sisäilman viilentämiseen.

Ilmalämpöpumppu siirtää lämpöenergiaa ulkoilmasta ja luovuttaa sen suoraan huoneilmaan. Järjestelmä koostuu ulkoyksiköstä, joka ottaa lämpöä ulkoyksikön läpi kierrätettävästä ulkoilmasta. Lämpö siirtyy sisäyksikköön kylmäaineen välityksellä.

Markkinoilla on ilmalämpöpumppeja, joissa yhteen ulkoyksikköön voidaan liittää useampia sisäyksiköitä. Jokainen huonetoiminta tarvitsee käytännössä oman sisäyksikön, sillä ilmalämpöpumppu lämmittää tai haluttaessa jäähdyttää vain sitä tilaa, johon se on asennettu.

Ilmalämpöpumpun tuottaman lämmön määrä riippuu ulkoilman lämpötilasta, ja parhaimmillaan se on nollakelillä tai pikkupakkasilla. Pakkasen kiristyessä laitteen hyötysuhde laskee ja se tuottaa vähemmän lämpöä. Toki viime vuosina ilmalämpöpumpujen suorituskyky on parantunut ja laadukkailla laitteilla voidaan saada merkittävästi lämpöä vielä silloinkin, kun pakkas huitelee -25 asteessa.

Ilmalämpöpumpun etuja ovat edullinen hankintahinta ja helppo käytettävyys. Tehokkaimmin ilmalämpöpumpulla syntyy säästöä, kun säätää sähkötästerien termostaattit 4–5 astetta ilmalämpöpumpun säätöä alemmaksi. Silloin hyötysuhteellaan tehokas pumppu kantaa päävastuun lämmityksestä ja patterit ottavat vastuun vasta sitten, kun ulkoilma muuttuu liian kipeäksi.

Auringosta sähköä ja lämpöä

Viime vuosina on omakotitaloissakin löydetty aurinkoenergian hyödyt – ja hyvä niin, sillä auringosta saadaan meidän leveysasteillamme yllättävän paljon energiaa. Aurinkoenergian hyödyntäminen on mahdollista helmikuun alusta marraskuuhun saakka. Auringosta voi kerätä lämpöä aurinkokeräajilla ja sähköä aurinkopaneeleilla. Aurinkoenergian plussapuolia ovat vähäiset käyttökustannukset, päästöttömyys ja uusiutuvuus.

Aurinkosähköjärjestelmällä saadaan sähkö myös sinne, missä sähköverkkoon liittyminen ei muuten ole mahdollista. Sellaisia kohteita ovat esimerkiksi kesämökit, tunturialueet, veneet ja saaristo-kohteet. Viime vuosina aurinkosähkön käyttö on yleistynyt myös pientaloissa. Oikein mitoitettua aurinkosähköjärjestelmän avulla voidaan huolehtia muun sähkönkäytön lisäksi myös ainakin osasta sähkölämmityksestä, mutta ainoaksi lämmitysmuodoksi se ei riitä.

Aurinkopaneelit siis muuttavat auringon energi-

Kattila-arinat, Kiuasarinat, Pystyuuni takka, Takkasydän arinat ja Kamiina-arinat, ym.

AALTO ARINA

LEIKKAA TALTEEN

Joka vuodenaikaan jokaiseen tulisijaan energiatehokas Aalto-Arina!

- Puut syttyvät paremmin
- Tehokkaampi palotapahtuma
- Puhtaammat savukaasut
- Puun säästö 15-30 %

Valmistus ja myynti:
Metalliteknikka Hannu Laajala
www.aaltoarina.fi, arinatilaus@aaltoarina.fi

PÄIVITÄ TULISIJASI AALTO-ARINALLA

www.aaltoarina.fi P. 040 543 8706

POLTTOPUUT PAKATTUNA 40L SÄKKEIHIN!

POLTTOPUUT

Koivupuunpojilta

tilaukset@polttopuupojat.fi

Jesse Lehtikangas 040 7424 924
Harri Lehtikangas 0400 859 790

www.polttopuupojat.fi

Energiaa säästävää ja huippu-tehokas uutuus: Fujitsu Airstage

Nordic Master

Lämmitys 0.7-0.9 kW
Jäähdytys 0.7-5.9 kW

5

A+

R32

7.1

WiFi

KAUTTAMME SAAT

- > Ilmalämpöpumpun asennuksen
- > Vuosihuollot ja laajat täyshuollot
- > Ilmalämpöpumpun valinta
- > Ilma-vesilämpöpumput

KYSY ↓ TARJOUS

VANTAAN ILMALÄMPÖ OY

Sähköposti:
ilmalampo1@gmail.com

Puhelinnumero
050-5179141 / Pekka

Freepik

an sähköksi, kun taas aurinkokeräimet muuttavat sen lämmöksi.

Aurinkokeräimet ottavat talteen auringon lämpöä ja siirtävät sen joko käyttöveden tai koko talon lämmitykseen. Yleisimmin aurinkolämpöä käytetään lämpimän käyttöveden valmistukseen, mutta suuremman hyödyn saa liittämällä aurinkokerääjät myös vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään.

Aurinkolämpöjärjestelmä koostuu aurinkokeräimistä, varaajasta, pumppu- ja ohjausyksiköstä sekä putkistosta. Aurinkokeräimet ottavat auringon säteilyenergiaa putkistossa kiertävään jäätymättömään liuokseen, joka siirtää edelleen auringon lämmittämän nesteen varaajaan.

Jos omakotitalossa on tarkoitus lämmittää käyttövesi aurinkokeräinten avulla, riittää laskennalliseksi keräinalaksi henkilömäärästä riippuen 4–8 neliötä. Jos on tarkoitus hyödyntää aurinkolämpöä myös tilojen lämmitykseen, on sopiva määrä 8–12 keräinneliötä.

Aurinkolämmöllä voidaan tuottaa noin puolet lämpimän käyttöveden valmistamiseen tarvittavasta energiasta. Jos aurinkokerääjät on kytketty lämmitysjärjestelmään, voidaan aurinkolämmöllä tuottaa jopa 25–35 prosenttia lämmitystarpeesta. Matala- ja passiivien energitaloissa osuus on suurempi johtuen pienemmästä lämmitystarpeesta.

Aurinkolämmön merkitys ja kiinnostus sitä kohtaan kasvaa koko ajan. Keskeisenä haasteena Suomessa on talven lämmityskausi, jolloin aurinkolämmön määrä on minimaalinen.

Lähde: motiva.fi, vattenfall.fi

Takkamestarit Kohonen Oy

Myyntinäyttely Espoon Suomenojalla, Suomalaisentie 1-3. Puhelin: 09-881 34 64
Avoinna ma-to 10-17, pe 10-16
antti.kohonen@takkamestarit.eu www.takkamestarit.eu

Avotakka ennen takkasydäntä

Jøtul I620 FL

Avotakka takkasydämen asennuksen jälkeen

Tee sinäkin itsellesi ja naapureillesi ekoteko, samalla säästät energiaa ja selvää rahaa!

Käyttämättömät avotakat varaavaksi takaksi Takkamestareiden valurautaisella sydämellä.

Avotakka on lämmityslaitteena hyödytön ja tuottaa suuren määrän vaarallisia hiukkaspäästöjä. Avotakassa ilmaa kuluu pahimmillaan jopa yli 100m³ / poltettu puukilo. Tämä tarkoittaa, että hormin kautta poistuu täysin turhaan järkyttävä määrä lämmintä ilmaa, jonka talon päälämmitysjärjestelmä on lämmittänyt. Usein vielä tämä avotakan käyttämä suuri ilmamäärä korvataan kylmällä ulkoilmalla ilmanottoaukoista ja talon vuotokohdista. Tämä aiheuttaa pahimmassa tapauksessa jopa kosteusongelmia talon rakenteisiin.

MITTAA avotakkasi pesän mitat: korkeus, leveys, syvyys, **OTA VALOKUVA** takasta ja laita meiliä tai tule käymään.

KATSOTAAN YHDESSÄ teille sopiva vaihtoehto, jolla teemme avotakastanne ekologisen ja erinomaisen lämmityslaitteen, joka varaa myös lämpöä ja nostaa asuntonne arvoa enemmän kuin mitä se maksaa.

SÄÄSTÄTTE RAHAA merkittävästi, tämä työ maksaa itsensä takaisin nopeasti!

Mallistomme on nähtävillä kotisivuiltamme.

- Laadukasta ja turvallista tulisijarakentamista jo vuodesta 1995 -

Laskuri opastaa lämmitystapojen vertailussa

Valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva Oy:n sivuilta löytyy pientalojen lämmitystapojen vertailulaskuri, joka auttaa eri lämmitystapojen ja niiden kustannusten vertailussa. Laskuri löytyy osoitteesta <https://lammitysvertailu.eneuvonta.fi/>.

Laskurin tarkoituksena on tarjota puolueetonta ja vertailukelpoista tietoa eri lämmitystavoista sekä niiden kustannuksista. Tavoitteena on myös antaa kokonaisvaltaista tietoa lämmitystavoista yksittäisten laitteiden tai järjestelmän osien sijaan.

Kustannustietojen ohella laskuri tarjoaa kuvauksia eri lämmitystapojen ominaisuuksista. Laskurin ensisijainen kohderyhmä ovat uusien pientalojen rakentajat ja vanhojen talojen remontoijat. Annetut ohjearvot on suunnattu pientaloille ja esitetyt tiedot on tehty vastaamaan uusien pientalojen lämmitystapojen keskimääräisiä kustannuksia ja toiminta-arvoja. Laskuria voidaan kuitenkin periaatteessa käyttää myös muunkin kokoisille ja

tyyppisille rakennuksille.

Laskurissa on huomioitu pientalojen yleisimpiä pää- ja tukilämmitystapoja. Laskurin käyttö aloitetaan valitsemalla päälämmitystapa, jonka lisäksi voidaan valita mahdollisia täydentäviä tukilämmityksiä. Laskuri ottaa mukaan tarkasteluun sekä päälämmitystavan yksinään että valittujen tukilämmitysten kanssa, jolloin voidaan paremmin vertailla kuinka suuri lisähyöty tukilämmityksistä saadaan.

Lämmitystapojen investoinnit tehdään jopa kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Tämän vuoksi laskurissa on pyritty mahdollistamaan myös tulevaisuuden energiahintojen kehityksen huomioon ottaminen. Tämä tehdään laskemalla tulevien vuosien energiakustannuksia arvioitujen energiahintojen nousuvauhdin mukaan (prosenttia vuodessa). Energiahintojen nousuvauhdin oletusarvoina laskurissa käytetään tilastoihin perustuvia arvoja eri energiamuotojen hintojen kehityksestä viimeisen 10 vuoden ajalta.

Laskurin tekijät ja taustaa

Laskurin tekemisestä ovat vastanneet Keski-Suomen Energiatoimisto (www.kesto.fi) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu (www.jamk.fi) ja se on tehty Motiva Oy:n tilauksesta ja ohjauksessa kuluttajien energianeuvonnan käyttöön. Laskurin internet-toteutuksesta vastaa Atlantis Consulting Oy.

Lämmityslaskurin kehitystyön pohjana on toiminut JAMK:n, Jyväskylä Innovation Oy:n ja VTT:n toimesta tehty Heating Tool -laskuri, joka laadittiin osana EU:n IEE-ohjelman BioHousing-hanketta. ■

SÄÄSTÖÄ, MUKAVUUTTA JA PAREMPAA SISÄILMAA!

Asennus onnistuu kotiin kuin kotiin meidän ammattilaisten toimesta. Ilmalämpöpumppu vähentää merkittävästi lämmityskustannuksia ja lisää monin tavoin kodin asumismukavuutta. Panosta asumismukavuuteen, vihreämpään lämmitykseen ja parempaan sisäilmaan.

SCANVARM
SCANOFFICE
...ja muut
huippumerkit meiltä!

**MEILLÄ
ASIAKAS-
TYTYVÄISYYS
ON KAIKKI
KAIKESSA!**

ASIAKASPALAUTTEITA

“ Ei voi muuta kuin kehua! Nopeasti toimitus ja asennus. Tosi ystävällinen palvelu eli voin suositella!
Matti Nokio

“ Ilmalämpöpumpun asennus tapahtui nopeasti ja työn laatu oli erinomaista. Palvelu oli ystävällistä.
Jukka Harju

Yhteystiedot
+358 45 852 2727
info@ekoilmalampopumput.fi

Toimialueet:
Uusimaa &
Pohjois-Pohjanmaa

Vanhan puusepäntalon lempeä tunnelma houkutteli aikanaan arkkitehti Salla Paakkunaisen puolisoineen muuttamaan kaupungista keskelle pälkäneläistä perinnemaisemaa.

Teksti ja kuvat: Ulla Sirén

Puusepäntalon keittiö elää juurillaan

Keittiö on kodin sydän, on tapana sanoa. Sinne keskittyvät perheen ruokahuolto, puhtaanapito, elintarvikkeiden säilytys ja usein myös jätteiden lajittelu. Kaiken ei silti tarvitse näyttää samalta kuin sisustuslehdissä ja asuntomessuilla. Kodin sydän on parhaimmillaan, kun se saa sykkiä omaan tahtiinsa.

**PUHTITEC REMONTOI, LAATOITTA
SEKÄ TEKEE KOSTEIDEN TILOJEN
POHJATYÖT AMMATTITAITIDOLLA**

MYÖS VAHINKO KORJAUKSET JA TOIMITILA MUUTOKSET

Soita 040 0476 993
Viinikankaari 13,
01530 Vantaa

**RAKENNUS
puhtitec OY**

www.puhtitec.fi

Kun tamperelainen arkkitehti **Salla Paakkunainen** ja hänen miehensä ensimmäisen kerran tulivat katsomaan nykyistä kotiaan Pälkäneen kirkonkylässä, he tiesivät jo samalla käynnillä jäävänsä siihen asumaan.

Kylälaisten keskuudessa Veikkalan talona tunnettu pieni punainen hirsirunkoinen rakennus sijaitsee idyllisellä paikalla keskellä ikivanhaa, jo keskiajalla olemassa ollutta ryhmäkylää. Tontti on lohkaistu viereisestä tilasta, eikä kiinteistöön ole koskaan kuulunut omaa viljelysmaata. Asettuna oli aikanaan puuseppiä, paikallisesti tunnettuja ja arvostettuja käsityöläisiä.

Myyjä määritteli talon ”puolialkeelliseksi vapaa-ajan taloksi”, mikä kuvasi osuvasti melko kolhiintunutta, vuosikymmenten

taakse unohtunutta asuntoa. Keittiö riitti juuri palvelemaan satunnaisesti poikkeavaa kesäasukasta, mutta vakituisen asunnon tarpeet täyttääkseen se vaati perusteellisen remontin.

Talo oli silti kaikessa kuhmuisuudessaan niin viehättävä ja oman kodin tuntuinen, että Paakkunaiset eivät voineet luopua siitä. Kaupat tehtiin ja punainen tupa sai uuden elämän – ja maakellarin. Hieman hobittikoloa muistuttava kellari on arkkitehtipariskunnan oma luomus, mutta sen tarina on kerrottava erikseen.

Yhdessä olemisen paikka

Salla Paakkunainen toteaa, että keittiöt ovat 2000-luvun arkkitehtuurissa palanneet vanhoille juurilleen. Entisaikaan keittiö tai tupa oli perheen arkihuone, jossa valmistettiin ruokaa ja leivottiin, mutta lisäksi siellä tehtiin kaikkea muutakin elämään kuuluvaa: aherrettiin puhdetöissä, tarinoitiin tai vaikka harjoiteltiin tavaamista. Nykyisin uusissa asunnoissa suositaan jälleen ratkaisua, jossa keittiökalusteet sijoitetaan oleskelutilojen yhteyteen, eikä ruoanlaittajaa jätetä ovien taakse erilleen muun väen touhuista.

Välillä elettiin monta vuosikymmentä erilliskeittiöiden ja keittokomerojen aikaa, mutta puuseppä Veikkalan taloon se muoti ei koskaan ehtinyt. Paakkunaisen kodin koko toinen pääty on aikanaan ollut yhtenäinen avara tupa leivinuuneineen ja kolmeen suuntaan antavine ikkunoineen. Arkkitehtipari halusi säilyttää tilan sellaisenaan, vaikka yksi elintasouudistus onkin lohkaissut tuvasta kulman.

– 1970-luvulla eteisen yhteyteen on rakennettu wc-tila, jolloin keittiöstä on tullut L-kirjaimen muotoinen, siivellinen. Pohjaratkaisu on hyvä näinkin, koska yhtenäinen kolmi-ikkunainen tupaosuus on yhä olemassa, ja keittiökalusteille jää oma siipensä, Salla Paakkunainen sanoo.

Paakkunaisen keittiössä on pirttikalusto, niin kuin siellä luultavasti on ollut alusta asti. Toisessa päässä on sohvaryhmä ja televisio. Kodin arkielämä keskittyy tupaan, niin kuin aina ennenkin.

Remontti voi paljastaa yllätyksiä

Vanhan keittiön remontoinnissa on paljon pakollista huomioitavaa. Vesijohdot, putket ja sähkötyöt ovat vaatineet erilaisia läpivientejä, joita on tehty oman aikakautensa tavalla. Nykyään sähkö- ja lvi-töihin tarvitaan yleensä vähintään toimenpidelupa, ja lisäksi sekä laitteiden että asentajien täytyy täyttää tietyt lain vaatimukset. Kun järjestelmiä uusitaan, voi paljastua yllättäviä ratkaisuja, jotka eivät vastaa nykyaikaa, ja kustannukset saattavat nousta odottamattoman korkeiksi.

– Keittiön perusteellinen uudistaminen on kallis ja vaativa työ. Se voi tulla jopa kalliimmaksi, kuin koko talon arvo on, joten kannattaa pysähtyä ensin tarkoin miettimään, mihin ryhtyy, Salla Paakkunainen muistuttaa.

Hän kehottaa keittiöremonttia suunnittelevia hidaustamaan tahtia alussa, vaikka mieli palaisi uudistusten pariin. Lopputulos luultavasti paranee, jos malttaa jonkin aikaa tuumaila.

– Itse aloittaisin kodin pohjapiirustuksesta, isoista mitoista. On tärkeää mitata keittiö huolellisesti, sillä vanha mitoitus ei aina riitä kaikkeen toivottuun. Keittiöt eivät ennen olleet läheskään yhtä laajasti varusteltuja kuin nykyään, hän selittää.

Omilla vai talon ehdoilla

Tärkein kysymys on tietysti, mistä haaveillaan. Omat tarpeet ja toiveet ovat koko remontin lähtökohta. Mutta joskus täytyy valita myös ne asiat, joista tingitään.

– Usein toivotaan esimerkiksi pitkää työtasoa ikkunan alle, mutta sellainen voi olla vaikea toteuttaa tilaan, johon ei ole alun perin suunniteltu työ-

AKU CP 350-LH PRO – erikoisvarusteltu ja erittäin vahva

Erikoisvarusteet asennettuna:

- Kelkkavarustus
- Musta 100 cm kuomu
- Kipin kaasujousi
- Työkalulaatikko
- Uutta! Takalaidan ketjut
- Lava 350 x 150 cm
- Kantavuus 509 kg
- Kokonaispaino 825 kg
- Laitakorkeus 40 cm
- Lastauskorkeus 54 cm
- Lehtijouset

TARJOUS!

2790 €

Norm. 3 687 €

AKU BE600-R – hitsatulla ja upposinkityllä rungolla

- Kantavuus 463 kg
- Kokonaispaino 600 kg
- Pituus 455 cm
- Säädetävät sivutuet
- Takakeinu 2 kölirollalla
- Vesitiiviit pyörännavat
- Tasapainotetut renkaat 155R13 84N M+S

TARJOUS! **995 €**
Norm. 1190 €

KUORMAN SIDONTALIINAT

- 1/2 tonnia
- 6 metriä
- 2-lankakoukuilla

TARJOUS!
28 € / 3 kpl
12,55 € / kpl

Makkonen suosittelee veneen kiinnitykseen vähintään kolmea kuormallinaa!

Helppokäyttöinen JAPA 315+ TR hydraulisella 3,8 metrin kääntyvällä kuljettimella

- Puun maks. Ø 31 cm
- Puun maks. pit. 50 cm
- Halkaisuvoima 5,6 tonnia
- Voimanlähde Traktorin PTO
- Kääntyvä 3,8 m poistokuljetin
- Paino 648 kg

Omakotitalo- tai kesämökkikäyttäjälle, vaikka kimpapakoneeksi

TARJOUS!
10 757 €

Lisävarusteeksi puunnostin **1484 €**

Hinnat 31.10.2024 asti tai niin kauan kuin tavaraa riittää. Hinnat sisältävät alv 25,5 %.

VALTRA

FENDT

SAMPO ROSENLEW

KESLA

FMG FARM MACHINERY GROUP

AKU

japa

AGCO SUOMI

AGCO SUOMI OY Minttupelto 5, Espoo

www.agcosuomi.fi

Varaosat ja tarvikkeet

Leevi Hausalo, 0400 778 382, leevi.hausalo@agcocorp.com

Peter Lindberg, 040 770 2761, peter.lindberg@agcocorp.com

tasoa lainkaan, Paakkunainen kertoo. Hänen omassa keittiössään työtaso muodostaa saarekkeen, joka samalla rajaa keittiön ruoanlaittopuolen oleskelutilasta. Kuten vanhoissa taloissa usein, Paakkunaisten talossa ikkunat ovat niin matalalla, että oikean korkuinen taso osuisi ikkunan eteen.

- Ikkunaa on kyllä mahdollista pienentää, jos se sopii talon julkisivuun - olen suunnitellut työssäni sellaisia-kin ratkaisuja. Itse en halunnut ryhtyä muuttamaan talomme alkuperäisiä kuusiruutuisia ikkunoita enkä vähentämään luonnonvaloa, josta saamme nauttia, Salla Paakkunainen kertoo.

Sisustus aikakauden mukaan

Sisustustyylin, värien ja pintamateriaalien valinta on oman keittiön suunnittelun hauskin osa, koska ei tarvitse miettiä lakeja eikä lupia. Erityisesti vanhassa talossa luovuus ja omaleimaisuus saavat puhjeta kukkaan. Paakkunaisten keittiössä suunnittelun lähtökohtana ovat olleet talon ikä ja historia. Elämän rosoisuus ja kerroksellisuus saavat näkyä.

- Tämä on yli satavuotias käsityöläis-

koti, joten halusimme valita sitä mukaillevan värimaailman ja materiaalit, Salla Paakkunainen kertoo.

Keittiön kaapisto on hänen miehensä suunnittelema ja omin käsin rakentama. Kaappien ovet ovat puunväriset, ja niissä on veistetty koristekuvio. Kaapiston yläosa on tarkoituksellisesti suunniteltu viistoksi jotta viereisestä ikkunasta tuleva valo yltäisi mahdollisimman pitkälle.

Kodinkoneet on sijoitettu kaapistoon siten, että vieras ei sisään astuessaan näe, että keittiössä olisi esimerkiksi jääkaappia ollenkaan. Laitteiden valkoiset kyljet eivät näyttäneet sopivan kokonaisuuteen, eikä valkoinen väri muutenkaan, joten ne piilotettiin. Jätteiden lajitteluun on myös varattu nykyajan vaatimukset täyttävä iso ja helppokäyttöinen tila, mutta sekin peittyy yhdenmukaisen oven taakse.

Kalusteita myös kierrätyksestä

Tiski- ja työtasojen materiaaliksi valikoitui teräs.

- Teräs kestää kovaa työntekoa, ja se

helppo pitää puhtaana. Sitä on käytetty suomalaisissa kodeissa jo kauan, joten se sopi meidän tyyliimme, Salla Paakkunainen perustelee.

Hän pohtii, että nykyisin tasoissa suositettu kivi olisi ollut työläiskeittiöön liian suurellinen, laminaatti aikakauteen täysin sopimaton ja puu helposti kuluva. Teräksisen tason alle mahtuu kokas sähköuuni sekä liikuteltava laatikosto, jonka puupintaa voi käyttää toisena, matalampana työtasona. Liikuteltavat osat lisäävät muuntelun mahdollisuutta, kun tilaa on niukasti.

Mikäli ei tavoittele sisustuslehtien siileänvalkoista keittiöunelmaa, voi kalusteita hankkia kierrätyksestä, samoin lattialautoja, seinäpaneeleja, jopa ovenkahvoja ja uuninluukkuja. Vanhat osat ovat yleensä kestäväää materiaalia, ja ne luovat aitoa ajan henkeä. Paakkunaisilla esimerkiksi keittiön pirttikalustossa on vanhat jalkaosat, joihin on teetetty uudet kannet.

Ekologisuus on turvallisuutta

Tekemällä kestäviä ja ajattomia valin-

TÄYDELLINEN REMONTOINTI

Kalusteet • Työtasot • Seinäkaakelit • Suihkutilat • Kaakelilattiat
Puulattiat • Laminaattilattiat • Portaat • Pesualtaat • Ammeet

Ekologista lämpöä kotimaasta ja sen ilmasta

Jäspin ilma-vesi- tai maalämpöpumppu on energiatehokas ja ekologinen valinta kotisi lämmönlähteeksi. Tutustu luotettaviin kotimaisiin lämmitysratkaisuihin: jaspi.fi

Jäspi Tehowatti
Air Split

Teräs ja puu ovat Paakkunaisten talon rakentamisajan materiaaleja ja sopivat käsityöläiskodin henkeen, joten niistä tehtiin keittiökalusteiden pinnat. Kaapisto on yläosastaan suunniteltu viistoksi, jotta ikkunasta tuleva luonnonvalo saadaan hyödynnettyä parhaalla tavalla.

Kodinkoneilla on kaapistossa omat lokerot, jotta niiden valkoisuus ei riko keittiön värimaailmaa.

toja voi siirtää seuraavaa keittiöremonttia eteenpäin ja vahvistaa kodin kriisinkestävyyttä.

Vanhojen tulisijojen korjaaminen tai korvaaminen uusilla kannattaa, jos niille on olemassa ehjät perustukset ja hormit. Varalämmönlähteenä ne turvaavat kotia, jos muun energian kulku jostakin syystä pysähtyy, mutta niistä on hyötyä tavallisessa arjessakin. Paakkunaiset eivät esimerkiksi luopuisi mistään hinnasta vanhasta puuhellastaan.

– Meille siitä tuli heti keittiön rakkain ka-

luste. Se on vähän kolhuinen, mutta monipuolinen ja tehokas, Salla Paakkunainen kertoo.

Sähköliedeksi heille onkin riittänyt kaksolevyinen keittotaso, joka sopii teräksisen työtason päälle.

Vaikka elintarvikkeiden kylmäsäilytys perustuu nykyään sähköön, maakellari on yhä oiva lisätila, jossa esimerkiksi perunoita ja juureksia voi säilyttää ison määrän kerralla. Kellari myös pelastaa paljon, jos kylmälaite rikkoutuu tai sähkö katkeaa.

Arkkitehtipari on itse suunnitellut kella-

rinsa, joka käytännöllisyyden lisäksi hurmaa sadunomaisuudellaan. Varta vasten kasatun nurmipeitteisen maa-aineskukulan halkaisee käytävä, jossa on vastakkain kaksi kaarevaa ovea. Toisesta paljastuu kesäkeittiö, jonka taustaa koristaa mosaiikkitaideos, toisesta pääsee maakellarin portaisiin. Ulkonäkönsä puolesta rakennelma voisi sijaita Tolkienin Keski-Maassa hobittien asumuksilla, mutta sisältä se on käytännöllinen keittiön täydentäjä, jota nykymaailman kriisit eivät horjuta. ■

Pelasta tavarat *uuteen* elämään.

Kierrätyskeskukseen voi lahjoittaa melkein mitä vaan ja monella tapaa. Me puolestamme huolehdimme siitä, että tavarat saavat parhaan mahdollisen uuden elämän.

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja oli Euroopan parlamentin
jäsen vuosina 2008–2024 ja
nousee varasijalta
parlamenttiin 10. vaalikaudelle.

Kestävillä rakennusmateriaaleilla järkevämpää rakentamista

Rakennusalan kestävyysmurros on pääsemässä vihdoin käyntiin. Murros on välttämätön, sillä rakentaminen ja rakennukset kuluttavat noin puolet EU:n materiaalikulutuksesta sekä vastaavat noin 40 prosenttia EU:n energiakulutuksesta. Sen lisäksi ala tuottaa valtavasti jätettä, josta suuri osa olisi helposti uudelleenkäytettävää ja kierrätettävää. Ilman rakennusalan kestävyysmurrosta voimme sanoa hyvästit EU:n ympäristö- ja ilmastotavoitteille.

Julkisessa keskustelussa on puhuttu paljon rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä, mutta myös toinen rakennuksia koskeva asetusta on tulossa seuraavan muutaman vuoden aikana voimaan. Uusi rakennustuoteasetus harmonisoi ja vahvistaa rakennusalan sisämarkkinoita. Asetuksen tarkoituksena on edistää alan digitalisaatiota, rakennustuotteiden kestävyttä, uudelleenkäytettävien rakennusmateriaalien laajempaa käyttöönottoa ja yhdenmukaistaa tuotteita koskevia sääntöjä julkisissa hankinnoissa.

Jopa 80 prosenttia tuotteiden ympäristövaikutuksista määritellään jo suunnitteluvaiheessa, minkä vuoksi tuotesuunnittelun alkuvaiheilla on ratkaiseva rooli tuotteiden koko elinkaaren ympäristövaikutusten torjunnassa. Tämän vuoksi asetuksella asetetaan yhdenmukaistetut ennalta määritetyt ympäristöä koskevat perusominaisuudet, kuten vaikutukset ilmastomuutokseen, vesistöihin ja luonnonvarojen käyttöön. Rakennuskohteet on myös suunniteltava, rakennettava ja purettava niin että vaikutukset ihmisten terveyteen, hygieniaan ja turvallisuuteen on minimoitu. Esimerkiksi vaarallisten aineiden, orgaanisten yhdisteiden tai mikromuovien päästöt sisäilmaan eivät saisi vaikuttaa negatiivisesti rakennusta käytävien turvallisuuteen tai terveyteen.

Asetuksen parhaita puolia on se, että se veloitaa digitaalisen tuotepassin käyttöönoton rakennustuotteissa. Näin ollen jälleenmyyjät ja kuluttajat, kuten rakennusyritykset, korjaajat tai vaikkapa omakotitaloasujat, saavat helposti selville tuotteiden

alkuperän, käyttöohjeet, turvallisuustiedot, suoritustason ja muut tekniset ominaisuudet. Tämä helpottaa huomattavasti tee-se-itse omakotitaloasujien elämää, kun esimerkiksi korjattavien tai korvattavien tuotteiden tiedot ovat helposti saatavilla, mikä sujuvoittaa tuotteiden kierrättämistä, päivittämistä, uusiokäyttöä ja korjaamista.

Asetuksen myötä ympäristöä koskevat perusominaisuudet on lueteltava digitaalisessa tuotepassissa osana tuotteen suoritustasoa. Näin rakennustuotteita vertaillessa on helpompaa erottaa vastuullisemmat ja ympäristöystävällisemmät materiaalit ja tuotteet vähemmän ekologisista vaihtoehtoista. Jatkossa olisi tärkeää varmistaa, että suosimme rakentamisessa ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja, kuten vähähiilisiä tai kierrätettyjä materiaaleja. Tuotteet olisi suunniteltava siten, että niiden elinkaari on mahdollisimman pitkä ja että ne ovat lopulta uudelleenkäytettäviä ja kierrätettäviä. Meidän on suunniteltava jättesynty pois ja varmistettava, että rakennuskantamme suunnitellaan kestäväksi myös ilmastomuutoksen myötä muuttuvia olosuhteita.

20 vuotta vanhan rakennuksen purkaminen ei ole kestävää saatikka järkevää. Kun rakennus kuitenkin puretaan elinkaarensa lopussa, on tärkeää, että hyödynnämme rakennuksen purkamisesta syntyvän aineksen uusissa rakennuksissa mahdollisimman tehokkaasti. Myös modulaarisuudella on iso rooli tulevaisuuden rakentamisessa, kun rakennuspalikoiden uudelleenhyödyntäminen uusissa käyttötarkoituksissa vähentää tarvetta alusta loppuun rakentamiselle.

Uudella rakennustuoteasetuksella ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivillä varmistamme, että rakennuskantamme ja rakentaminen ovat linjassa EU:n ympäristötavoitteiden kanssa. Ympäristöystävälliset vaihtoehdot ovat myös usein ihmisen terveydelle suotuisampia, kun esimerkiksi rakennustuotteiden kemikaalikuorma vähenee. Näin ollen kestävämpi asuminen on myös asujan mukavuudelle mieltämyksellistä.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kirjallinen sopiminen ja osaava valvonta – niistä on onnistunut remontti tehty

Rakennusmestari korostaa remontin suunnittelun, ammattimaisen valvonnan ja kirjallisen sopimisen merkitystä remontin onnistumisessa. Tärkeää on myös selvittää urakoitsijan taustat ja osaaminen perusteellisesti.

Neuvontainsinööri ja rakennusmestari **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus PRKK ry:stä näkee työssään remonteja laidasta laitaan, niin onnistuneita kuin vähemmänkin onnistuneita. Hän kertoo törmänneensä tämänkin vuoden aikana harmillisiin tilanteisiin, jossa remontin tilaaja ja urakoitsija ovat ajautuneet törmäyskurssille.

Eräs tapauksista sattui hänen tuttavalleen, joka teetti kotiinsa kylpyhuoneremontin. Koska valvontaa ei ollut mukana riittävästi, pieleen meni melkein kaikki mahdollinen.

– Ensinnäkään minkäänlaista sopimusta paperille ei koskaan tehty. Siitä oli ehkä sähköpostissa jotain sovittu, ja hinta oli varmaan sovittu.

Remontin hinta oli hänen arvionsa

mukaan vedetty reippaasti yläkanttiin. Urakoitsija sai tehdä töitä ilman valvontaa ja pyysi remontin edetessä asiakkaalta maksusuorituksia, jotka tämä maksoi mukisematta. Ennen pitkää asiakas alkoi kuitenkin niin sanotusti haistaa palaneen kärryä, tuli katumapäälle ja kysyi Jokelan mielipidettä.

– Kun pääsin paikan päälle, ymmärsin että tähän on tehty ihan

vastoin kaikkia ohjeistuksia. Oli virheitä paljonkin, Jokela kertoo. Eikä ongelmana ollut pelkästään työn jälki:

– Rahat oli maksettu, mutta kuitteja ja laskuja ei saatu koskaan. Eli näin ollen asiakas ei ole saanut kotitalousvähennystä, kun ei ole mitään laskuja mitä osoittaa. Tässä tapauksessa kaikki rahat ovat menneet harmaaseen talouteen.

Huomiota urakoitsijan referensseihin

Toisena esimerkkinä Jokela mainitsee vanhan rintamamiestalon, johon oltiin teettämässä julkisivuremonttia. Tarkoituksena oli uusia talon ulkoverhous ja muun muassa lisätä lämmöneristystä.

- Kaikki lähtökohdat oli oikein, suunnitelmat tehty viimeisen päälle ja oli jopa vastaava mestari siinä, eli ammattilainen mukana.

Remontista oli myös tehty asianmukainen sopimus kirjallisesti hintaa myöten. Harhaan mentiin kuitenkin siinä vaiheessa, kun työhön ryhdyttiin etsimään urakoitsijaa. Jokela toteaa, ettei valitun urakoitsijan referenssejä selvitetty riittävästi.

- Aina kun kysyt urakoitsijaa, pitää selvittää urakoitsijan taustat ja referenssit ja mahdollisuuksien mukaan saada niitä aikaisempia remonttikohteita ja niiden asiakkaiden puhelinnumeroita, joihin voi soittaa, että voi kysyä miten tämä hoiti teidän urakan.

Valitulla urakoitsijalla ei kuitenkaan ollut riittävästi ammattitaitoa eikä kokemusta suomalaisesta rakentamistavasta, mikä näkyi työn laadussa.

- Kävin siellä tekemässä katselmuksen. Se oli niin huonoa työtä, että melkein kaikki olisi pitänyt purkaa pois ja tehdä uudestaan.

Muista poikkeava tarjous syynättävä tarkkaan

Jokela kommentoi remontin valvonnan epäonnistuneen. Tilaa- jakaan ei osannut puuttua tilanteeseen, vaikka näki urakoitsijan tekemän huolimattontaa työtä.

- Siinä vaiheessa, kun ammattimainen valvoja näkee, että jotain menee väärin, homma pysäytetään siihen ja väärin tehty työ pitää välittömästi korjata.

Kyseisessä tapauksessa jo poikkeuksellisen edullisen tarjouksen olisi pitänyt Jokelan mukaan herättää huomiota. Erottuipa joku tarjous muista sitten erityisen halpana tai erityisen kalliina, hän kehottaa suhtautumaan siihen varoen.

- Ammattilainen kyllä ymmärtää, paljonko tuommoisen remontin kokonaishinta on, missä se tulee liikumaan. Sen takia niitä tarjouksia pitäisi saada joka kohteesta ainakin 3-5, jotta pääset vertailemaan.

Urakoitsija ei kyennyt korjaamaan virheitään. Epäonnistuneen remontin jälkiä korjailemaan palkattiin uusi timpuri, mutta Jokela toteaa, ettei tehtyä työtä voida enää kokonaan purkaa. Koska tilaaja ei suostunut maksamaan huonolaa- tuisesta työstä, urakoitsija otti lakimiehen avukseen, joten tilaajan oli tehtävä samoin. Riitaa pyritään nyt ratkomaan sovittelamalla.

Selvitä myös remontin tekijöiden osaaminen

Urakoitsijayrityksen referenssien lisäksi Jokela kehottaa selvittämään,

kuka työtä tulee varsinaisesti tekemään ja millaiset tämän työtaustat ovat. Myös sopimukseen voidaan laittaa maininta, että työntekijöillä pitää olla kokemusta ja alan koulutusta. Lisäksi valvoja voi pitää ennen urakan alkua tekijöiden kanssa aloituspalaverin, jossa käydään läpi suunnitelmat työn toteutuksesta.

Tämän oppi kantapään kautta eräskin 1940-luvulla rakennetun omakotitalon omistaja, joka päätti maalauttaa talonsa alkuperäisen julkisivulaudoituksen uusiksi. Telemään valittiin yritys, jonka internet-sivut olivat hyvin vakuuttavat. Myös sopimus tehtiin kirjallisena kuten pitääkin.

- Se vanha maali oli hilseillyt koko alaltaan. Sopimuksessa luki, että hilseilevä maali poistetaan ja kaikki pinnat pestään, tehdään homepesu ja muuta ja maalataan, Jokela taustoitaa tapausta.

Suuren, kaksikerroksisen talon maalausurakan kestoksi oli sopimukseen kirjattu seitsemän päivää. Todellisuudessa työntekijät olivat työmaalla vain 2,5 päivää, jonka aikana julkisivu raaputettiin, pestiin ja maalattiin. Kun talo oli jo maalattu, työn laatuun tyytymätön tilaaja soitti Jokelalle ja pyysi tätä antamaan mielipiteensä.

- Ne oli hutaistemalla sitten tehty. Oli ihan karmean näköinen maalaus. Onneksi sitä ei ollut vielä las- kutettu, hän päivittelee.

Maksusuoritus vain hyväksytystä työstä

Työtä tehneet maalarit olivat Jokelan arvion mukaan hyvin nuoria ja ilmeisen kokemattomia. Vanhan maalin poisto oli tehty niin huolimattomasti, että sitä oli jäänyt irtonaisena uuden maalikerroksen alle.

- Todettiin, ettei maalausta voida missään tapauksessa hyväksyä. Sovittiin, että urakoitsijalla on mahdollisuus korjata maalaus, eli tuossa tapauksessa aloittaa se aivan alusta uudestaan.

Kyseisessä julkisivuremontissa valvonnan olisi pitänyt Jokelan mukaan jaksotella:

- Ennen kuin vedetään uutta maalia, pitäisi hyväksyä ne rapatut ja puhdistetut pohjat, että vanha maali on poistettu riittävästi, ennen kuin annetaan lupa lähteä maalamaan.

Yhtä lailla laskutuksen tulee tapahtua vasta sitten, kun työ on valmis ja hyväksytty. Hän korostaa, että yhtään maksuerää ei kannata maksaa etukäteen.

- Maksuerien pitää aina perustua suoritettuun työhön ja hyväksyttyyn työsuoritukseen.

Riitatapauksissa tilaajan turvana on kuluttajansuojalaki, jota sovelletaan aina asiakkaan eduksi. Jos tilaaja ja urakoitsija eivät pääse remontista yhteisymmärrykseen, tilanteeseen on Jokelan mukaan myös mahdollista ottaa avuksi puolueeton tavarantarkastaja.

- He ovat päteviä työntekijöitä ja heidän lausuntonsa pätee oikeudessa. ■

RADONKORJAUKSET
- EROON RADONISTA
AVAIMET KÄTEEN
RATKAISUILLA

 **SUOMEN
RADONKESKUS**

INFO@SUOMENRADONKESKUS.FI

KATSO LISÄÄ WWW.SUOMENRADONKESKUS.FI

**ASIANAJOTOIMISTO
LINNINEN**

Asianajotoimisto
Vantaalla ja Nurmijärvellä

Kokenut, ammattitaitoinen lakimies ja varatuomari
oikeudelliseen avustukseen ja neuvontaan.

0500 735 261 | juha.linninen@linninen.fi

www.linninen.fi

**LAADUKASTA KATTOURAKOINTIA
RAKENNUSYLETYINEN.FI**

**HUOPAKATON ASENNUS
PÄÄKAUPUNKISEUDULLA**

Huopakaton asennus kuuluu ykkösosaamiseemme. Pitkän kokemuksen myötä olemme tottuneet työskentelemään tämän nimenomaisen materiaalin kanssa ja tunnemme parhaat tavat käsitellä sitä. Huopa on erityisen suosittu materiaali johtuen sen hiljaisuudesta verrattuna esimerkiksi pellistä tehtyihin kattoihin. Se on myös helppohoitoinen ja kestää aikaa.

Kattotöiden lisäksi teemme myös muita rakennusurakoita sopimuksen mukaan.

 **RAKENNUS
YLETYINEN OY**

**Luotettava
Kumppani**

SOITA JA PYYDÄ TARJOUS 040 721 8222
petri@rakennusyletyinen.fi | www.rakennusyletyinen.fi

Kodin sähköjärjestelmän turvallisuuden voi varmistaa vain ammattilainen. Perusteellinen kuntotarkastus paljastaa alkavatkin ongelmat, jotka eivät näy päällepäin.

Teksti: Ulla Sirén

Tarkastus paljastaa sähköjärjestelmän heikkoudet

Viallinen sähkölaite, sirisevä pistorasia ja yhtenään palava sulake ovat merkkejä, joista kaikki osaamme tunnistaa vaaran ja kutsua ammattilaisen apuun. Harvemmin tullaan ajatelleeksi, että omakotitalon sähköasennukset ja laitteet vaativat seurantaa, kunnossapitoa ja tarvittaessa uusimista.

Omakotitalon sähköasioista puhutaan eniten hintojen osalta. Sähköturvallisuus puhuttaa, jos jokin laite on viallinen. Itse sähköjärjestelmät toimivat yleensä pitkään ja hyvin – omakotitalon sähköjärjestelmä saattaa olla useita vuosikymmeniä vanha. Monessa muuten perusteellisesti remontoitussa talossa on jäljellä alkuperäinen sähköjärjestelmä. Sinänsä se ei ole laitonta. Järjestelmää saa käyttää niin kauan, kuin se on turvallinen. Ylitarkastaja **Esko Iivo-**

nen Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta (Tukes) kertoo itse nähneensä sellaisen 1930-luvulla asennetun, joka oli yhä käytössä. Pitkään tarkastamattomassa olleessa sähköjärjestelmässä voi kuitenkin piillä näkymättömiä vaaroja.

Omistaja vastaa turvallisuudesta

Sähköturvallisuuslain mukaan asunnon haltijalla,

joko omistajalla tai joissakin tapauksessa vuokralaisella, on velvollisuus huolehtia sähköjärjestelmän kunnossapidosta, asennusten turvallisuudesta sekä siitä, että havaitut puutteet poistetaan riittävän nopeasti.

– Pääsääntöisesti ihmiset kyllä reagoivat nopeasti, kun vastaan tulee jokin näkyvä ongelma, mutta harvoin maallikko ryhtyy kriittisesti arvioimaan talonsa sähköjä, jos ne toimivat, Esko Iivonen kertoo.

Sähköjärjestelmien kestävyys vaikuttavat niin monet tekijät, että niille ei voida määrittää mitään tarkkaa käyttöikää, mutta tarkastuksilla voi vahvistaa sekä kodin sähköturvallisuutta että omaa mielenrauhaa. Toisekseen uusiinkin omakotitaloihin joudutaan tekemään sähköasennuksia, joiden turvallisuutta on vaikea tarvittaessa varmistaa itse, kuten tietoliikennekaapeleita, lämpöpumppuja ja aurinkopaneeleja.

Toimiva ei ole aina turvallinen

Esko Iivonen muistuttaa, että sähköasennukset vanhenevat ja kuluvat käytössä siinä missä muukin kiinteistön tekniikka.

Vanhoissa asennuksissa voi olla vikaantuneita ja kuluneita komponentteja ja löystyneitä sähköliitoksia, jotka aiheuttavat vaaraa. Myös eläimet voivat aiheuttaa tuhoa, joka ei näy päällepäin: jyrsijät ovat voineet mutustella kaapeleita rakenteissa tai kulkea sähköputkia pitkin sähkökeskuksen sisälle. Sinne päässyt eläin voi aiheuttaa jopa tulipalon.

Iivonen kertoo, että erityisesti vuokralaisilta tulee Tukesille ilmoituksia viallisista sähköjohdoista. Joskus kattovalaisimen kiinnittäminen paikoilleen ei ole onnistunut, koska ikääntyneet johdot murenevät käsiin. Joissakin kiinteistöissä on yhä käytössä jopa kangaseristeisiä johtimia, sähköalan ammattislangilla ilmaistuna räjätyhdyt, jotka ovat jo erityisen hauraita.

– Murenevät eristeet ovat aina merkki vaarasta, ja sellaiset johdot, jotka eivät kestä käsittelyä, pitäisi vaihtaa viipymättä, Iivonen varoittaa.

Muita vaaran merkkejä ovat usein palavat sulakkeet, mustuneet pistorasiat, tai jos pistorasiaan liitetty pistotulppa tuntuu kuumalta. Vakava varoitus on myös palaneen käry, tai jos sähkökeskuksesta tai jostakin muusta asennuksen komponentista kuuluu epämääräistä sirinää. Jos jonkin näistä merkeistä havaitsee, on syytä ottaa viipymättä yhteys sähköurakoitsijaan vian paikallistamiseksi ja korjaamiseksi. Hyvin vanha ja hauras järjestelmä on syytä uusiksi kokonaan.

Mitä sähkö tarkastuksissa tehdään

Tarkastuksen sisältö vaihtelee. Yleensä tarkastuksilla tehdään silmämääräisiä tarkastuksia, avataan keskusten ja asennusrasoiden kansia sekä tehdään erilaisia mittauksia ja testauksia. Laajemmin asennuksia ei yleensä pureta kuin mahdollisessa kunnututkimuksessa. Tarkastusotantaan kuuluvat sähkökeskukset, pistorasiat ja jakorasiat, ja lisäksi yleissilmäys kiinteistön valaisimiin ja muihin sähkölaitteisiin.

Mahdollisella lämpökuvauksella havaitaan jo alkavasti vikaantuneet komponentit, joiden ongelmia ei voisi muuten havaita.

– Tarkastaja kiinnittää huomiota esimerkiksi siihen, jos pistorasian sisusosa on tummunut: se on merkki löystyneestä liitoksesta. Tai jos johdon ulkovaippa on murtunut, jokin kytkin halki tai valaisimen kupu rikki. Ne ovat asioita, jotka on mahdollista huomata itsekin, mutta viimeistään tarkastuksessa ne havaitaan, Esko Iivonen selittää.

Määräaikaistarkastus, kunnossapitotarkastus ja kuntotutkimus

Sähköturvallisuuslaissa vaaditun sähkö tarkastuksen voi suorittaa vain Tukesin valtuuttama tarkastuslaitos tai tarkastaja, niin sanottu kolmas osapuoli. Sähkö tarkastus ei ole pakollinen omakotitalossa, jos se on vain asumiskäytössä. Halutessaan tarkastuksen voi kuitenkin teettää tarkastustahoilla vapaaehtoisesti.

Sähkölaitteiston kunnossapitotarkastuksilla tarkoitetaan laitteiston haltijan säännöllisin väliajoin huolehtimia tarkastuksia. Se on eri asia kuin määräaikaistarkastus, joka on lain mukaan suoritettava määrävälein sellaisissa kiinteistöissä, jotka ovat muita kuin asuinkäyttöä palvelevia, ja joiden sähkölaitteistoa suojaavat sulakkeet ovat suuremmat kuin 35 ampeeria.

Kunnossapitotarkastuksia tekevät muun muassa sähköurakointiliikkeet, ja tekijän on oltava sähköalan ammattihenkilö, sähköasentaja. Valtuutetun tarkastustahon tekemä vapaaehtoinen tarkastus voi olla luonteeltaan kunnossapitotarkastusta vastaava. Tarkastuksessa tehdään määriteltyjä testauksia ja pääosin silmämääräisiä tarkastuksia. Pienehköt havaitut viat voi korjata jo samalla asentajan käynnillä.

Esko Iivonen toteaa, että kuntotutkimus voi olla perusteltu esimerkiksi kiinteistökaupan yhteydessä tai muuten selvitetäessä iäkkäiden sähköasennusten kuntoa ja odotettavissa olevaa käyttöikää.

Kuntotutkimuksessa tehdään kunnossapitotarkastusta laajempi kuntoarvio. Tutkimuksessa tehdään silmämääräisiä arvioin-

NESTE
POLTTOÖLJYT
30v kokemuksella

TILAUKSET:
POLTIS.FI
tai puh 0400 123 766

Edullisesti ja sujuvasti omilla säiliöautoilla

Kuljetuspalvelut
Team Sonninen

Tarjoamme lumen aurausta kerta- tai kuukausihintaan, joka sisältää useamman aurauksen tarpeen mukaan.

Ota yhteyttä ja varmista lumettomat pihat koko talvikauden!

SOITA JA KYSY TARJOUS: 0400 453 007

WWW.TEAMSONNINEN.FI

UUDENMAAN PIHAPUU

- Keskellä kaupunkia, lähellä luontoa -

- **Puunkaadot**
- **Puunhoitotyöt**
- **Pensasaitojen leikkaukset**
- **Kantojyrsinnät**
- **Puiden kuntoarviot**
- **sekä muut arboristipalvelut**

p. 045 145 2622

www.uudenmaanpihapuu.fi

JÄSENYRITYS

Suomen Puunhoidon Yhdistys ry

**VAIHDETAANKO TEILLEKIN
UUSI TURNER OVI?**

Tilaa helppo ovenvaihto markkinajohtajalta!
Laadukkaat energiatehokkaat nosto-ovet 10 vuoden takuulla.
Saatavana joustavalla rahoituksella.

VARAA ILMAINEN MITTAKÄYNTI!

**KYSY
SYYSKAUDEN
ERIKOISHINNAT!**

**KOODI-
NÄPPÄIMISTÖ
KAUPAN
PÄÄLLE!**

TURNER
DOOR

Niko Ylönen
044 5639 859
niko.ylonen@turner.fi

teja, mittauksia ja testauksia, jotka kertovat myös laitteiston teknisestä käyttöiästä ja odotettavissa olevista korjaustarpeista.

Kuntotutkimuksia tekevät siihen pätevoityneet kuntotutkijat.

- Joskus tulee ristiriitatilanteita tai ongelmia, joissa tarvitaan esimerkiksi sähköasennusten oikean asennustavan tai niitä koskevien vaatimusten tulkintaa, niin silloin hyvä valinta on Tukesin valtuuttama tarkastustaho, joka toimii asiassa kolmantena osapuolena, Esko Iivonen huomauttaa.

Huijarien näpit irti sähköstä

Ikävä kyllä sähkö tarkastuksia käytetään myös huijaamisketjuna, jota kohdistetaan varsinkin iäkkäisiin ihmisiin. Pelottelu sellaisella asialla, josta uhri ei voi mitenkään ymmärtää itse kaikkea, on valitettavan tepsivä keino.

- Ovelle ilmestyvää sähkö tarkastajaksi itseään esittelevää ei tarvitse päästää sisään, eikä missään nimessä tarttua ensimmäiseen tehtyyn tarjoukseen. Tärkeimpänä ohjeena sanoisin, että selvitä taustat ja mieti aina ensin jonkin aikaa, ennen kuin päästät ketään tarkastamaan kodissasi sähköjä - tai muutaakaan, Esko Iivonen neuvo.

Yleensä toiminnassa on jotakin hämää, jos sopimuksen esimerkiksi urakkasopimuksen tekemistä vaaditaan samantien.

- Aina kannattaa pyytää muutamia tarjouksia alan eri toimijoilta, ja vertailla niitä keskenään, ennen kuin päättää mitään. Silloin ei tule maksaneeksi ylihintaa, vaikka osoittautuisikin, että kaikki toimijat ovat asiallisella asialla, Iivonen muistuttaa.

Huijarin tunnistaa myös siitä, että hän väittää vanhojen asennusten olevan jollakin tavalla laittomia. Tukesin tietoon on taannoin tullut, että on esimerkiksi väitetty vanhoja tulpasulakekeskuksia ja vikavirtasuojamattomia tai maadoittamattomia pistorasioita vaarallisiksi tai lain vastaisiksi. Se ei ole totta, eikä oikea ammattilainen väitä sellaista. Sähköasennusstandardien vaatimukset eivät muutamaa harvaa poikkeusta lukuun ottamatta ole takautuvia, eli vanhoja asennuksia ei voi vaatia uusittavaksi niiden perusteella, jos ne ovat kunnossa.

” Muita vaaran merkkejä ovat usein palavat sulakkeet, mustuneet pistorasiat, tai jos pistorasiaan liitetty pistotulppa tuntuu kuumalta.

6 ohjetta urakoitsijan valintaan

Omakotitalon sähköturvallisuuteen vaikuttaa olennaisesti se, että asennukset tehdään alusta asti oikein ja ammattimaisesti. Itse ei saa asentaa mitään, ellei satu olemaan alan ammattilainen. Ei kannata myöskään valita halvinta tarjousta eikä nopeimman työn lupaavaa urakoitsijaa, ennen kuin on varmistanut työn tarjoajien taustat. Tukes antaa valintaan kuusi ohjetta:

1. Selvitä, että palvelua tarjoavalla yrityksellä tai sen käyttämällä aliurakoitsijalla on sähkötoihin tarvittavat oikeudet. Tarkista asia Tukesin rekisteristä.
2. Tee kirjallinen sopimus tilaamastasi työstä. Näin varmistat kaikkien tilattujen töiden tekemisen ja selvennät vastuukysymyksiä.
3. Kysy useampia tarjouksia.
4. Varmista, että sähköurakoitsija tarkastaa asennukset ennen käyttöönottoa.
5. Urakoitsijan pitää luovuttaa sähköasennusten haltijalle tarkastuspöytäkirja, joka on urakoitsijan antama vakuutus siitä, että sähkötyöt on tehty sähköturvallisuussäädösten mukaisesti. Pienistä asennustöistä ei edellytetä pöytäkirjaa, mutta tarkastusten ja testausten tulokset on tällöinkin tarvittaessa luovutettava asennusten haltijalle.
6. Varmista, että saat tarvittavat asennuspiirustukset ja käyttöohjeet. ■

PELTIKATOT | TIILIKATOT | HUOPAKATOT
TIILIKATTOJEN PINNOITUKSET

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

**MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!**

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950
www.eliittikatot.fi

 ELIITTIKATOT
Kotisi ylin ystävä

Sisustusvimm

Sisustusvimm

Hannakaisa Ukonaho mahdutti asiakkaansa eteisen kaapistoon pukeutumispeilin, tason postille, laatikoita pipoilille, hansikkaille ja huiveille sekä matalasyvyisen kenkäkaapin, joka sisältää kenkähyillyjä lattiasta kattoon.

Koukullinen, pystymallinen pyyhepatteri toimii kätevänä naulakkona eikä vie paljoa tilaa.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Tarkkaan harkitut säilytysratkaisut helpottavat arkea

Monissa kodeissa tuskaillaan tavarapaljouden ja sen säilytyksen kanssa. Ongelmakohtien tunnistaminen ja niihin puuttuminen voi tuoda järjestystä kaaokseen yllättävänkin helposti. Kun kaikelle on paikkansa, myös arjesta tulee sujuvampaa.

”Paikka kaikella, kaikki paikallaan.” Erinomainen periaate, joka voi olla kuitenkin vaikeampi toteuttaa käytännössä.

Kodin tavaramäärän säilytys nousee usein keskustelunaiheeksi, kun sisustussuunnittelija SI **Hannakaisa Ukonaho** ratkoo asiakkaidensa sisustuspulmia. Hän kertoo muun muassa keittiön, kodinhoitohuoneen ja eteisen säilytyksen sekä vaatesäilytyksen aiheuttavan ihmisille päänsäryn.

– Ne ovat niitä pääasioita, mihin sekä remontoijat että uudisrakentajat haluavat ratkaisuja.

Varsinkin kaupunkiasunnoissa tavaransäilytys voi olla senttipeliä. Kodit ovat pienentyneet, ja uudet omakotitalot neliömäärältään takavuosia pienempiä jo kustannusten ja taloudellisuuden vuoksi. Samalla kotien tavaramäärä on kasvanut.

– Totta kai ihmisillä on koko ajan enemmän tavaraa. Muutama vuosi sitten oli konmaritus-buumi. Moni havahtui siihen silloin, Ukonaho toteaa.

Osa on voinut tavoitella ratkaisua säilytysongelmiin karsimalla tavaroita rankalla kädellä. Kaikille tämä ei ole kuitenkaan mahdollista tai toivottavaa.

Ukonaho muistuttaa, että esimerkiksi lapsiperheessä jo vaatemäärä voi olla melkoinen – varsinkin kun pukeutumisessa on varauduttava Suomen ilmastoon ja useampaan eri kauteen.

Ahdas eteinen aiheuttaa säilytyspulmia

Eteinen on Ukonahon kokemuksen mukaan usein kodin ongelmallisin paikka tavaramäärän ja sen säilytyksen osalta. Myös omakotitaloissa eteiset voivat usein olla ahtaita ja kapeita, joten säilytystilaa on vaikea toteuttaa.

– Erityisesti lapsiperheissä eteinen tuntuu pullonkaulalta kotiin saapua, kun kaikkien perheenjäsenten tavarat on siinä eteisessä.

Etenkin urheilua paljon harrastavilla eteiseen voi kasautua jo erilaisia urheiluvälineitä, -kenkiä ja -tarvikkeita tuntuva määrä. Lisähaastetta Ukonahon mukaan tuo se, että pieneen tilaan on saatava mahdutettua myös monenlaisia toimintoja.

– Tarvitaan peili ja joku laskutaso ja kenties pukeutumispenkki kenkien laittoon tai lasten pukeutumiseen.

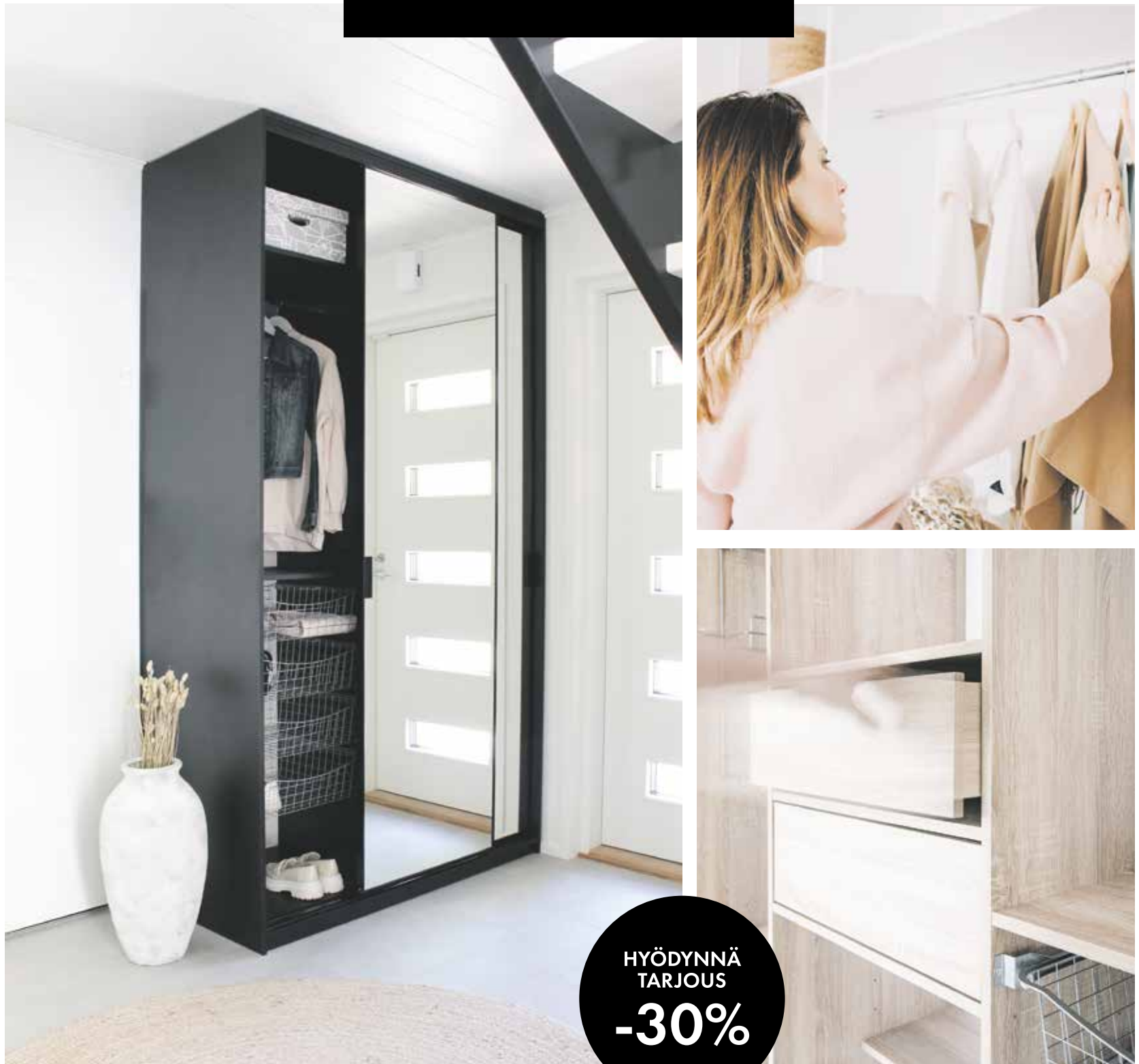
Eräissä kohteissaan Ukonaho

LiukuoviCenter.fi

VERKKOKAUPPA 24/7

HYÖDYNÄ
TARJOUS
-30%

LAADUKKAAT, KOTIMAISET

LIUKUOVET JA KAAPISTOT

mittojen mukaan helposti myös netistä!

ERIKOISMYYMÄLÄ PALVELEE:

LIUKUOVI CENTER/VANTAA

Avoinna: ma-pe 10-18, la 10-14
(kesä-, heinä- ja elokuu lauantait suljettu)

Tammiston Kauppatie 18
Puh. 050 347 5563
info@liukuovicenter.fi

KYSY MYÖS
ASENNUS-
PALVELUA

P.hinnat: matkap. 8,28snt/p.+ 17,04snt/min

lisäsikin asiakkaan eteisen toimivuutta integroimalla nuo kaikki toiminnot kaapistoon. Näin rajalliseen metrimäärään saatiin utjutettua niin kenkähyllyjä, pukeutumispeili, taso postille kuin laatikoita pipoille ja hansikkaille.

Kenkävuoret kuriin tuunatulla kaapilla

Ukonaho pitää kenkien säilytystä eteisten suurimpana haasteena. Kokenut sisustussuunnittelija on keksinyt asiaan kuitenkin jos jonkinlaisia ratkaisuja. Yksi tehokas keino on ollut käyttää keittiön yläkaapeiksi tarkoitettuja seinäkaappeja kenkäkaappeina.

– Niissä on sopiva syvyys kapeisiin tiloihin. Tuollaiseen keittiön yläkaappiin kun laittaa paljon hyllyjä, siihen mahtuu valtavasti kenkiä.

Hän vinkkaa, että keittiökaapista voi tuunata kenkäsenkin lisäämällä siihen

esimerkiksi kalustejalat tai vaihtamalla kalustelevytason tilalle kivi- tai lasilevyn. Toisena ahtaan eteisen säilytyskikkana hän mainitsee patterin uudistamisen monikäyttöisemmäksi.

– Nykytaloissa on usein lattialämmitys, mutta jos eteisessä on patteri, se voidaan vaihtaa koukulliseen, pystymalliseen pyhepatteriin.

Ratkaisua voidaan Ukonahon mukaan käyttää helposti lastenaulakkona tai vierasaulakkona.

– Siinä samalla kuivuu vaatteet, mutta se ei vie paljon tilaa. Se tulee vain noin kymmenisen senttiä ulos seinästä.

Kierrätys on keittiön säilytysshaaste

Keittiö, jossa on riittävästi toimivaa säilytystilaa, helpottaa arkea jos mikä. Näin esimerkiksi ruuanlaittovälineet

ovat aina sujuvasti saatavilla ja myös tilan yleisilme pysyy siistinä.

Ukonaho mainitsee kierrätyksen olevan kuitenkin usein hänen asiakaidensa suurin mietinnän aihe keittiön säilytystilojen osalta. Kierrätettäviä jätelajeja on melkoinen määrä: bio-, muovi-, lasi-, metalli-, pahvi- ja sekajäte vaativat kukin oman astiansa. Kun mukaan otetaan vielä kierrätettävät pullot ja sanomalehdet, erilaisia astioita on keittiössä jo kahdeksan.

– Lajitteluastioita tarvitaan niin paljon, että harvalla ne mahtuvat kiintokalusteiden sisään. Tarvitaan paikka muualta, jotta ne tavarat ovat pois ja-loista. Yleensä se on sitten eteisessä tai kodinhoitohuoneessa, joissain aputiloissa.

Sisustussuunnittelija huomauttaa, että esimerkiksi kartonkijätteiden astia ei ole mikään pikkuroskis. Niille ei löydy sopivaa koloa tuosta vain.

– Kun omakotitalorakentaja ottaa sen huomioon jo suunnitteluvaiheessa, sillä kyllä arjen toimivuus kasvaa, hän toteaa.

Harvoin käytetyille astioille lisätilaa muualta

Myös astioiden säilytys voi aiheuttaa päänsäryn – keittiössä kun tuskin koskaan on säilytystilaa enemmän kuin tarvitaan. Ukonaho kehottaakin sijoittamaan esimerkiksi maljakot, kynttilät, kattaus- ja tarjoiluastiat suosiolla muualle kuin keittiöön, kuten esimerkiksi olohuoneeseen.

– Sijoitan niitä olohuoneen säilytyskalusteisiin. Ne ovat harvemmin käytettyjä tavaroita, joten ne vievät turhaan tilaa keittiössä.

Hän huomauttaa harvalla olevan nykyisin edes TV-tasoa olohuoneen laitemäärän vähennyttyä. Samoin kirjan- ja paperinsäilytykselle alkaa olla vähemmän tarvetta. Niiltä vapautunutta tilaa voidaankin käyttää muiden kodin tavaroiden säilytykseen.

Keittiöissä sitä vastoin erilaisia kodinkoneita on nykyisin valtavasti, ja niille tarvitaan kipeästi tilaa. Omakotitaloissa moni siirtää Ukonahon mukaan pakastimenkin pois keittiöstä.

– Saattaa olla vain pieni jätskipakastin keittiössä, ja kaikki säilytyspakastaminen tapahtuu kodinhoitohuoneessa.

Ruokakomerot ja aamiaiskaapit säilytystrendeinä

Skafferiksi tai pantryksikin kutsuttu ruokakomero on noussut keittiöiden säilytyksen uudeksi luottoratkaisuksi. Aiemmin niitä hyödynnettiin Ukonahon mukaan kuiva-aineiden varastoinnissa. Nykyisin tilanpuutteessa ne ovat tarjonneet hyvän keinon erilaisten keittiön kodinkoneiden säilytykseen.

– Nykyään pienkoneita on paljon; airfryerit, sodastreamit sun muut. Varsi-imurikin olisi hyvä olla keittiössä.

Eräs viime vuosien keittiötrendeistä, aamiaiskaappi, on myös yhä kysytty. Usein sen suojiin halutaan piilottaa kätevästi niin leivänmuruset kuin erilai-

set pienkoneetkin. Tuo tarkoitus ei kuitenkaan aina toteudu arjessa. Ukonaho toteaa, että aamiaiskaappi rakennetaan keittiöön kovasti kaivatun lasikutilan kustannuksella.

– Olen huomannut, että vaikka se on leivänpaahtimien ja kahvinkeittimien sijoituspaikka, kyllä se tuppaa auki olemaan. Ihan ei toteudu se estetiikka mitä haetaan, koska se laskutila tarvitaan.

Pitkälle mietitty vaatesäilytys helpottaa pyykkirumbaa

Tehokkaat ja toimivat vaatesäilytysratkaisut voivat helpottaa merkittävästi vaatehuoltoa ja siten tuoda omalta osaltaan sujuvuutta arkeen.

Ukonaho kehottaa etenkin uudisrakentajia sijoittamaan pyykkihuoltotilan tai kodinhoitohuoneen samaan kerrokseen kuin makuuhuoneet, mikäli vaatekaapit sijaitsevat makuuhuoneissa.

– Pysin välttämään sitä, että pyykkihuolto on spa-osastolla, hän kertoo.

– Ihmiset panostavat niihin, ja on ankeaa kävellä kodinhoitotilan läpi spa-osastolle. Sijoitan kodinhoitohuoneeseen sinne, missä se vaatesäilytyskin on.

Ukonaho huomauttaa juuri pyykki- en kävelyttämisen paikasta toiseen vievän aikaa.

– Jos on monta pientä lasta, lasten vaatekaapit kannattaa sijoittaa kodinhoitohuoneeseen ja pitää sitä pukuhuoneena. Vaatteet nostetaan siellä samassa tilassa kaappeihin. Se toimii alle kouluikäisten kanssa, mutta vaatii kodinhoitohuoneelta kokoa.

Tehosta vanhoja kaapistoja tarpeen mukaan

Vaatesäilytyksen helpottamiseen ei tarvita välttämättä vippaskonsteja. Ukonaho itse lisäisi kaapistoon yksinkertaisesti lisää hyllytasoja. Näin saadaan matalampia vaatepinoja, joita on helpompi käyttää arjessa. Hän huomauttaa hyllykaapistojen mukana tulevan tyypillisesti liian vähän hyllyjä.

– Jos paitapino on 30-senttinen, kaaos tulee siitä, kun pino ei pysy pystyssä.

Sisustussuunnittelija kertoo käyttävänsä paljon säilytysratkaisuja, joihin voi räätälöidä sisusteita omien tarpeiden mukaan. Toisekseen hän mainitsee japanilaisen säilytyskalustemerkin Yamazakin, jonka on itse havainnut toimivaksi.

– Japanissa on pienet asunnot ja paljon tilpehööriä, joten olemassa olevien kaappien sisusteita pyritään tehostamaan. On keittiöön, vessaan ja vaatekaappeihin mekanismeja.

Jos parhaistakaan yrityksistä huolimatta kodin tavaramäärä ei pysy hallinnassa, yksi ratkaisu on kääntä ammattijärjestäjän puoleen. He tarjoavat kaapistojen ja sisusteiden suunnittelupalvelua. Ukonaho huomauttaa, että asukkaan voi olla itse vaikea hahmottaa kotinsa tavaratungosta. Kun apuun ottaa ulkopuolisen, tavaroiden organisointiin voi- kin saada uutta visiota ja hyviä vinkkejä. ■

PUHALLUSVILLAA!

UUDENMAAN PUHALLUSVILLA

PYYDÄ EDULLINEN TARJOUS:
Uudenmaan Puhallusvilla Oy
Kaskitie 32, Järvenpää, p. 050 309 9695
info@uudenmaanpuhallusvilla.fi
www.uudenmaanpuhallusvilla.fi

SAVONLINNNA

siellä missä lapsilla on tilaa kasvaa ja elää!

Rakenna itsellesi ja perheellesi viihtyisä koti, joka on lähellä palveluita ja puhdasta luontoa. Savonlinnassa olet tervetullut ja turvassa.

Lisätietoja vapaista omakotitonteista Savonlinnan kaupungin, Kerimäen, Punkaharjun ja Savonrannan alueella:

www.savonlinna.fi/tontit

www.savonlinna.fi

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Vallintavirhe kiinteistökaupassa

Vallintavirheestä on kyse muun muassa silloin, jos myyjä on antanut ostajalle ennen kauppaa vääriä tietoja esimerkiksi kaavasta, rakennuskiellosta tai luovutusrajoituksesta ja annetun tiedon voidaan katsoa vaikuttaneen kauppaan. Lisäksi vallintavirheestä on kyse silloin, kun kiinteistöllä olevaan rakennukseen ei ole tarvittavaa lupaa, käytännössä rakennuslupaa.

Yleensä vallintavirheriidat koskevat juuri rakennuslupan puutetta. Pahimmassa tapauksessa koko rakennus on luvaton. Kyse voi olla myös siitä, että rakennukseen on tehty laajennus tai suuria remontteja, joille ei ole haettu asianmukaista lupaa. Voi myös olla, että lupaa ei enää helposti saa, mikäli esimerkiksi rakentamismääräykset ovat muuttuneet remontin jälkeen. Pahimmillaan puhutaan siitä, että asuinrakennus on luvaton, eikä lupaa ole mahdollista saada. Rakennusta ei pitäisi käyttää enää asumiseen ja viranomaiset voivat sen kieltää. Rakennusta koskee myös purku-uhka.

Tyypillinen seuraamus vallintavirheestä on hinnanalennus. Hinnanalennuksen täytyy vastata virheen arvoa. Yleensä puhutaan virheen korjauskustannuksista eli käytännössä siitä, mitä maksaa rakennuslupan hakeminen. Mikäli virhe on olennainen, ostajalla on oikeus purkaa kauppa. Ostajalla voi olla myös oikeus vahin-

gonkorvaukseen.

Vallintavirhettä ei koske maakaassa mainittu viiden vuoden reklamaatioaika. Kyseinen reklamaatioaika koskee laatuvirhettä. Vallintavirheeseen voi vedota vanhentumislain puitteissa eli vanhentumisaika on 10 vuotta. Virheestä on toki reklamoitava kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun se havaittiin tai olisi pitänyt havaita.

Vallintavirheissä on myyjän vastuun lisäksi kyse usein kiinteistönvälittäjän vahingonkorvausvastuusta. Huolellisen välittäjän pitäisi tarkistaa rakennusten lupa-asiat. Mikäli vallintavirhe ilmenee rakennuslupan puutteena, välittäjä on todennäköisesti toiminut huolimattomasti. Välitysliike voi olla vahingonkorvausvastuussa ostajalle. Mikäli myyjä joutuu maksamaan ostajalle hinnanalennusta vai vahingonkorvausta, välitysliike voi joutua maksamaan vahingonkorvausta myyjälle.

Ostaja voi minimoida vallintavirheen mahdollisuuden tutustumalla huolellisesti kiinteistöstä saatavilla oleviin asiakirjoihin. Ostajan tulee myös tutustua kaavaan ja mahdollisiin vireillä oleviin kaavamuutoshakemuksiin. Ostajan kannattaa kysyä rohkeasti lisätietoja kiinteistönvälittäjältä tai myyjältä, mikäli jokin asia jää epäselväksi.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Aina on aihetta juhlaan!

Elämän käännekohtia on ilo juhlistaa yhdessä läheisten kanssa. Toisinaan oman kodin neliömäärä ei kuitenkaan riitä haluttuun vierasmäärään, tai juhlien järjestäminen kotona koetaan muuten epäkäytännöllisenä.

Ravintola tai muu vuokrattava juhlatila voi tarjota tunnelmalliset puitteet niin suureen kuin pienempäänkin juhlaan. Kun juhlia halutaan viettää kodin ulkopuolella, on kuitenkin muutamia käytännön asioita, jotka olisi hyvä huomioida heti suunnitteluvaiheessa. Jo tilaisuuden luonne sanelee järjestelyiden osalta paljon.

– Pyydän aina asiakasta ensin miettimään, mitä siltä tilaisuudelta haluaa ja mitä ei missään nimessä halua. Jos on vaikka syntymäpäiväjuhla, minkä tyylinen juhla niistä halutaan ja mitä siellä halutaan tapahtu-

van? Sen ympärille lähdetään rakentamaan, kertoo hää- ja juhlasuunnittelija **Eija Holmberg-Lehto**. Hän on toiminut juhlasuunnittelun parissa vuodesta 2007 lähtien ja kirjoittanut aiheesta myös kirjan *Unohtumattomat häät* sekä *Tapahtumajärjestäjän oppaan*.

Useimmille meistä juhlien järjestäminen ei ole kuitenkaan jokapäiväistä hommaa. Holmberg-Lehto vinkkaa netistä löytyvän erilaisia muistilistoja avuksi juhlasuunnittelun aloittamiseen.

– Kannattaa ehdottomasti ottaa sel-

lainen avuksi. Niitä asioita on kuitenkin yllättävän paljon. Kuulen asiakailta usein, että enpä olisi tuollaista osannut ottaa ajatelleeksi.

Juhlan luonne ja vierasmäärä ohjaa juhlatilan valintaa

Juhlan luonne määrittelee Holmberg-Lehdon mukaan sen, millainen juhlatila siihen soveltuisi – halutaanko huvilaa, juhlasalia tai kenties hallia? Toinen tärkeä tekijä on kaavailtu vierasmäärä. Hän neuvoo noudatta-

maan juhlatilojen ilmoitettua henkilömitoitusta. Jos tila on siis tarkoitettu 50 henkilölle, sinne ei kannata yrittää tunkea 70 vierasta.

– Liian pieni on epämukavaa kaikille, ja liian iso tuntuu hallilta eikä siellä tavoiteta ehkä sitä kivaa intiimiä tunnelmaa, jota halutaan.

Holmberg-Lehto kehottaa miettimään myös tilan saavutettavuutta: onnistuuko paikalle kulku julkisilla liikennevälineillä, onko pysäköintipaikkoja riittävästi ja pääsevätkö esimerkiksi liikuntarajoitteisetkin tilaan. Näiden ohella juhlalle kaavailtu

ohjelma asettaa omat vaatimuksensa juhlatilalle.

– Jos siellä syödään, onko siihen ruuan valmistukseen ja tarjoiluun tarvittavat tilat, millainen keittiö on, millaiset ovat kylmäsäilytystilat, hän luettelee.

– Jos on tarkoitus tanssia, siihen tarvitaan tila, ja jos tiedossa on puheita, sitä varten tarvitaan välineet.

Hyvä apu ovat netissä olevat hakukoneet, joista voi etsiä sopivaa juhlatilaa eri kriteereillä: mikä on aiottu henkilömäärä, saako järjestäjä tuoda omat juomat, tai onko saatavilla vaikkapa sauna.

Kaikkea ei tarvitse yrittää tehdä itse

Usein juhlanjärjestäjän ajatuksena on tehdä itse ruuat, hakea juomat ja hoitaa vielä musiikkikin juhliin. Holmberg-Lehto muistuttaa, että kaikkea ei kuitenkaan kannata yrittää tehdä itse. Palveluita on nykyään saatavilla ja niitä kannattaa käyttää tarpeen mukaan.

– Varsinkin jos juhlakalu itse on järjestämässä, hänen tehtävänsä on juhlia, nauttia päivästä ja vieraiden kanssa olemisesta.

Hän nauraa tosin kompastuneensa samaan itsekin. Viime vuonna täyt- täessään pyöreitä hän oli varannut juhlatilan ja visioinut sinne kaikkea, mitä ammattimaisen juhlasuunnitelijan mieleen vain voikaan juolah- taa – muun muassa katon täydeltä ilmapalloja. Lopulta hän oli havah- tunut suunnitelmiansa suuruuteen: kuka tämän kaiken tekisi ja siivoaisi?

– Juhlan järjestäjän on tärkeää miettiä se logistiikka, milloin ja millä viedään tavarat, milloin koristellaan ja siivotaan, ja onhan paikalla joku avaamassa ovia.

Holmberg-Lehto toteaa myös juh- lien jälkeisen suunnittelun tuppaa- van unohtumaan. Juhlatavarat on kuitenkin saatava myös pois tilasta ja lainatut ja vuokratut tarvikkeet pa- lautettava.

– Ehdottomasti paras on, jos tilan saa koko viikonlopuksi, että pääsee perjantaina rauhassa tekemään ja sunnuntaina siivoamaan.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty – myös juhlissa

Hyvin suunniteltu on puoliksi teh- ty myös juhlia järjestettäessä. Holm- berg-Lehto vinkkaa, että tilaisuuden aikatauluttamisen helpottamiseksi päivästä voi käydä myös mieliku- vaharjoittelua: mitä tapahtuu, kun vieras tulee paikalle, ja miten paljon aikaa mikäkin osa juhlaohjelmasta vie?

Yhdessäololle ja seurustelulle on hyvä varata aikaa, mutta turha odot- telu latistaa helposti juhlatunnel- man. Juhlasuunnittelija toteaa ih- misten arvostavan sitä, että ohjelma on soljuvaa ja illan kulku tiedossa.

– Onko se sitten pöydissä ohjelmia, joissa kerrotaan mitä tapahtuu, tai seremoniamestari, joka kertoo mitä

tapahtuu ja missä vieraiden odote- taan olevan.

Juhlien suunnittelussa olisi hyvä olla jokin punainen lanka, jota nou- datetaan kutsuista ja koristeluista lähtien. Holmberg-Lehto kertoo sen helpottavan juhlanjärjestäjän omaa visiota ja siinä pysymistä. Etenkin kutsu tulee laatia niin, että vieraat tietävät, mitä odottaa – ja mitä heil- tä odotetaan.

Tarjoiluihin panostaminen ei mene hukkaan

Holmberg-Lehto muistuttaa kutsu- jen ja koristelujen kuvastavan tilai- suutta ja sen luonnetta.

– Jos ollaan kakkukahvijuhlissa, olisi kauniit valkoiset pöytäliinat, servietit ja ehkä viulumusiikkia, joka kertoo herkkyydestä. Ja jos haluat hy- vät bileet, sitten samppanjat ja ilotu- litukset voivat räiskyä heti kutsuissa, että tervetuloa vuosisadan bileisiin.

Juhlasuunnittelijan kokemuksen perusteella on vielä eräs asia, johon juhlissa erityisesti kannattaa panos- ta: ruoka, ja tarjoilut ylipäättään.

– Ihmiset muistavat yleensä aina ruoan; oliko se kylmää, kuumaa, oli- ko sitä riittävästi, Holmberg-Lehto kertoo.

Toisena hän mainitsee juhlien va- lokuvauksen ja videokuvauksen. Ne voivat usein jäädä yksittäisen vieraan tai läheisen kontolle, jonka oma juh- linta jää sitten vähiin. Hän kehottaa- kin miettimään, voisiko kuvausteh- tävään hankkia paikalle jonkun ul- kopuolisen. Kuvat ja video ovat kui- tenkin kaunis muisto tilaisuudesta niin juhlan järjestäjälle kuin vierail- lekin, joten niistä ei kannata pihistel- lä. Myös erilaiset vieraskirjat ja ter- vehdykset ilahduttavat vielä pitkään jälkikäteen.

Vältä yllätykset sopimalla asioista kirjallisesti

Olipa kyseessä sitten catering, koris- telut tai esiintyjät, Holmberg-Lehto suosittelee etsimään omaan tyyliin sopivat tekijät ja pyytämään tarjouk- set aina kolmelta palveluntarjoajalta, jotta näitä voi vertailla.

Palveluista kannattaa sopia kirjalli- sesti esimerkiksi sähköpostilla. Näin on helppo tarkistaa, että asiat on tehty kuten sovittu ja loppusumma- kin sovittun mukainen. Myös peruu- tusehdot selviävät tarvittaessa sopi- muksista.

Esimerkiksi cateringin ja juhlatilan osalta tulee selvittää tarkasti, mitä kaikkea ne sisältävät: tuleeko muka- na astiat, pöytäliinat tai henkilökun- taa, tai onko tilassa äänentoistoon tarvittavat laitteet.

– Yleensä paikassa voi olla astiat, mutta ei pöytäliinoja ja serviettejä. Ne pitää vuokrata tai hankkia pito- palvelun kautta. Ja hyvin usein on, ettei seinille saa kiinnittää mitään tai kynttilöitä polttaa, Holmberg-Lehto kertoo.

Käytännöt kannattaa varmistaa ja sopia kirjallisesti jo ennakoon: muun muassa milloin tilaan pääsee,

monelta pitää poistua ja millaista sii- voustetta vaaditaan. Ruuan säily- tystä varten kannattaa varmistaa, että kylmätilaa on tarpeeksi saatavilla.

– Ravintoloissa tietenkin aina se ra- vintola tarjoaa ruuan ja juoman, sin- ne ei voi omia viedä. Juhlatiloissa on vähän vaihtelevia käytäntöjä. Usein niihin saa viedä itse ruuat, mut- ta osalla voi olla oma catering, jota he käyttävät, ja sitten saa viedä omat juomat.

Musiikki luo juhlatunnelman

Musiikilla on todella suuri merkitys tunnelman luomisessa, Holmberg- Lehto muistuttaa.

– Ihmiset vapautuvat, kun on mu- siikkia. Ruokailun aikaanakin voisi olla taustamusiikkia.

Jos illalle halutaan hyvät bileet ja tanssia, DJ tai bändi on hänen muka- ansa hyvä vaihtoehto. Jos kaiva- taan rauhallisempaa tunnelmaa, esiintyjäksi voi harkita esimerkiksi trioa tai trubaduuria.

Holmberg-Lehto toteaa bändin yleensä kertovan, mitä he tarvitsevat tilan ja esimerkiksi sähköjen osalta. Juhlan järjestäjän ei siis tarvitse miet- tiä kuin bändin sijoittelua: onko juh- latilassa lava, jolla bändi voi soittaa, vai sijoitetaanko heidät johonkin kul- maan tai nurkkaukseen?

Hän kehottaa huomioimaan myös tilan akustiikan, ja onko tarkoitus seurustella vai tanssia. Bändin saa-

vuttua paikalle on mielekkäämpää keskittyä tanssiin eikä seurusteluun.

– On bändillekin kurjaa, jos ihmiset eivät tanssi.

Soittajillekin on lisäksi hyvä varata tilaisuuteen ruokaa ja juomaa. Usein bändi tarvitsee myös tavaroilleen jonkin takahuoneen, jossa he voivat viettää aikaa ennen osuuttaan illasta.

Juhlat saavat olla järjestäjänsä näköiset

Holmberg-Lehto huomauttaa, että vieraat ja heidän viihtymisensä on toki tärkeää huomioida: ruokatar- joiluissa on hyvä muistaa vieraiden mahdolliset ruokarajoitteet ja mu- siikkivalinnoissa myös muiden miel- tymykset. Epäonnistumista on kui- tenkin turha pelätä. Juhlat saavat aina olla järjestäjänsä näköiset.

– Ei tarvitse oikeasti olla mitään jä- risyttävän suurta. Elämä on elettä- väksi, ja siihen kuuluvat juhlat ja ih- miset ja ystävät.

Esimerkiksi syntymäpäiväjuhlat voi järjestää läheisten kesken vaikka nyyttäriperiaatteella, jossa lahjojen sijaan kukin vieraista tuo jotain tar- jottavaa.

– Pienelläkin budjetilla voi järjes- tää. Monesti esimerkiksi koristeluja voi vuokrata tai lainata.

Hän huomauttaa koristeita löyty- vän myös luonnosta, kunhan käyttää mielikuvitusta. Inspiraatiota voi ha- kea esimerkiksi Pinterestistä, joka on suorastaan ehtymätön ideapankki. ■

**Catering-palvelut
perhejuhliin, yritysjuhliin,
urheiluseuroille ja tapahtumiin!**

**Myös vuokrattavia juhla- ja kokous-
tiloja sekä saunatila kattoterassilla.**

**PALVELEMME KOKO
PÄÄKAUPUNKISEUDULLA**

**www.lounasmatti.fi
www.juhlamintut.fi**

**Tiedustelut,
varaukset ja
tarjouspyynnöt**

**040 808 6400
myynti@lounasmatti.fi**

**09 345 5336
myynti@juhlamintut.fi**

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Jouluperinteiden historiaa ja tapoja maailmalta

Monen jouluperinteet ovat omasta lapsuudesta: joulukuusen koristelu, tietyt joulukoristeet aina samalla ikkunalla, kynttilöiden vieminen haudoille, totutun kaavan mukaan valmistettu joulupöytä.

Perinteilläkin on kuitenkin historiaansa – eikä se ole aina niin pitkä kuin voisi ajatella. Esimerkiksi joulukortit, lahjat, kuusi ja pukki yleistyivät Suomessa vasta itsenäisyyden alkuaikoina, kun oppivelvollisuus tuli ja sitä myötä kansakoulusta tuli kaikille pakollinen. Kansakoulussa vietettiin joulun juhlistamiseksi kuusijuhlaa, jonka opetussuunnitelmaan juhla laitettiin tietynlaisena.

– Opetussuunnitelmassa linjattiin, että juhlassa pitää olla kuusi, lapset kirjoittavat joulukortteja ja Joulupuk-

ki jakaa lahjoja. Kansakoulun myötä yhdenmukainen joulukonsepti levisi, kertoo suomalaisiin perinnejuhliin erikoistunut arkistotutkija **Juha Nirkko** Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralta.

Jotkut perinteet ovat myös painuneet unholaan. Esimerkiksi joulun alla talosta taloon kiertävät nuorten aikuisten joukot ovat kadonneet katukuvasta.

– Syksyllä kekrin aikana kiersi kekripukki. Mutta myös ennen joulua, tapaninpäivänä tai joulun välipäivinä kiersi tällaisia kiertueita. Kuvitteellisia, sonnustettuja hahmoja kulki nuorisojoukkojen keulakuvina: tapaninpukkeja tai jouluvalkoja, joka on eräänlainen puolihelvoshahmo. Kuljettiin talosta taloon ja pyydettiin viinaryppyjä. Tällaista en ole huomannut enää tehtävän, vaikka

kalenterissa on yhä Nuutin päivä. Varsinkin alkoholin käyttö ja mekastus on jäänyt pois, Nirkko kertoo kadonneista jouluperinteistä.

Toisaalta nuuttipukkien perinteestä on säilynyt jotain Satakunnan seudulla ja Hämeessä.

– Siskoni tiesi kertoa, että kaupassa oli nuuttipukkeina kiertäville lapsille karkkisettejä myytävänä, kuten virpomapusseja. Ennen tätä tekivät nimenomaan nuoret aikuiset, Nirkko kertoo. Tämän ohella on muitakin kansanperinteitä, jotka ovat muuttuneet aikuisten perinteestä lasten tapakulttuuriksi.

Jouluruokaperinteet ovat yhdenmukaistuneet

Monien joulunvietossa kenties tär-

keimpiä elementtejä on jouluruoka. Ruokakulttuurissa on ollut jonkin verran alueellista vaihtelua. Eräs esimerkki tästä on riisipuuro:

– Itäinen tapa on ollut keittää, läntinen tapa on ollut hauduttaa puuro uunissa, Nirkko kertoo.

Tänä jouluna vaihtelua haluava voi yrittää valmistaa riisipuuron eri tavalla. Esimerkiksi Marttojen sivuilta löytyy ohje niin uunissa kuin keittämällä valmistettavaan riisipuuroon.

Moneen joulupöytään kuuluvat, uunissa valmistettavat laatikkoruuat ovat historiallisesti tarkasteltuna hämäläiseksi miellettyä ruokaa. Rosollin kaltainen ruoka puolestaan on tunnettu jo vanhastaan Länsi-Suomessa, mutta nykyään yleinen nimi 'rosolli' puolestaan tulee venäjän kielestä, jossa se on

” Jonkinlaista juhlaa on ollut pimeimpään vuodenaikaan kaikissa kulttuureissa. Silloin on ollut kätevää myös vaihtaa vuotta.

tarkoittanut suolavettä.

Perinteinen jouluruoka on ollut myös lipeäkala, jota saa kaupasta myös käyttövalmiina. Miedon makuista lipeäkala on tarjoiltu perinteisesti voisulan tai valkokastikkeen kanssa. Valkokastikkeen voi maustaa esimerkiksi piparjuurella.

Alueellinen vaihtelu jouluperinteissä Nirkon mukaan vähentynyt.

– Tiedonvälitys on parantunut, ihmiset liikkuvat ja verkottuvat enemmän. Sellaista ei enää ole kuin talonpoikaikakulttuurissa ennen teollistumista ja kaupungistumista: alueet olivat tavallaan nurkkakuntaisempia ja sisäänlämpivämpiä. Ennen tämä oli selvemmin havaittavissa.

Nirkko kuitenkin huomauttaa, että eroavaisuuksiakin jouluperinteissä on, jopa saman kylän sisällä: – Naapureiden joulu on erilainen kuin jonkun toisen.

Tonttu on kiltimpi versio kansanuskon haltijoista

Joulu on juhlena sulauttanut itseensä kaikenlaista enemmän tai vähemmän tunnettua kuvastoa. Juhlan kristillisestä nykymerkityksestä huolimatta jotkut perinteistä eivät suinkaan löydy Raamatun kertomuksista. Esimerkiksi tonttu-ukkoja tuskin hyppii Jeesus-lapsen seimen ympärillä.

– Omituinen juttu, että ne on päätyneet sinne Korvatunturille. Se on tällainen kiltimpi versio kansanuskon haltijoista, Nirkko kertoo.

Pohjoismaisessa kansanperinteessä tonttu on asuinpaikan tai tontin haltija. Sana tulee ruotsin sanasta 'tomte', josta se on vääntynyt suomalaiseen muotoonsa.

– Ne on olleet moraalinvartijoita. Ne on rakastaneet rauhaa, järjestystä ja siisteyttä. Jos esimerkiksi saunottiin liian myöhään tai käytettiin alkoholia saunassa, saunatonttu tai haltija saattoi huomauttaa käytöksestä. Pudottaa katosta jotain tai muuta tällaista. Tällainen moraalinvartijahomma sopikin sitten Korvatunturin tontuille valvomaan lasten kiltteyttä, Nirkko kuvailee tonttujen luonnetta ja historiaa.

Jouluyönä ruuat on ollut maalaistoissa tapana jättää pöytään, eikä niinkään ihmisille vaan kodinhaltijoille tai vainajille ja esi-isille. Tonttujen yöllisestä ruokailusta kertoo Tonttujen jouluyö -laulu, jossa kunnon väki tarjoaa jouluruokaa haltijoille.

Kansanuskon perinteet ja ympäri maailmaa liikkuneet tavat eivät ole aina siirtyneet kirkollisiin juhlahyihin

täysin kivuttomasti. Esimerkiksi tonttu-ukkoja on paheksuttu.

– Luterilainen usko on koittanut päästä muinaisuskosta eroon. Mutta kristinusko ja vanhemmat uskomukset lopulta yleensä sekoittuvat.

Myös 1700-luvulla tulleeeseen ja 1800-luvulla yleistyneen joulukuuseen on suhtauduttu aluksi epäluuloisesti. Nirkon mukaan kuusta arveltiin syntiseksi tai pakanalliseksi. Lisäksi paheksuntaa herätti kuusen kynttilöiden aiheuttama tulipalovaara.

Joulu Euroopassa – ja muualla

Joulun yhtenä esikuvana pidetään yleisesti roomalaisten Saturnalia-juhlaa, jonka viettoon kuuluivat muun muassa uhkapelit.

Kristillisen joulun tulo on Nirkon mukaan vaikea ajoittaa, koska sen vietto on alkanut pikkuhiljaa kristinuskon levitessä. Suunnilleen kristillinen joulunvietto on kuitenkin alkanut 1100-luvulta lähtien, eli keskiajan loppupuolella. Päivä on asetunut kalenterissa samalle seudulle kuin siellä jo vanhaan ollut juhla, talvipäivänseisaus.

– Jonkinlaista juhlaa on ollut pimeimpään vuodenaikaan kaikissa kulttuureissa. Silloin on ollut kätevää myös vaihtaa vuotta. Talvipäivänseisausta on vietetty monissa kulttuureissa. Joulu-sanana onkin sana 'yule' tai 'jul', joka tarkoittaa juhlaa. Kyseessä on ehkä muinaisten germaanien talvi-juhla, josta on tullut yleisempi joulusana, Nirkko kertoo.

– Kun kristillisille juhlapäiville alettiin laittaa sijainteja kalenteriin, oli hyvä, että juhlaa oli siellä jo ennestään. Juhlat oli helpompi omaksua niin, että siinä hiukan ututetaan uutta sisältöä vanhaan. Kirkkoisat eivät olleet tyhmiä: ei kannata luoda uutta tyhjistä. Ensimmäinen joulua juhliittiin Jeesuksen kastepäivän merkeissä. Sitten merkitys on vakiintunut tuohon, mikä se on nykyään.

Joulua vietetään myös muissa, ei-kristillisissä maissa. Hyvänä esimerkkinä Nirkko pitää Japania, jossa myös esimerkiksi shintolaiset ja buddhalaiset saattavat viettää tapakulttuurin puolesta samankaltaista joulua kuin kristityt, mutta ilman uskonnollista merkitystä.

Japanissa joulu on enemmänkin pariskuntien kuin perheiden yhteistä aikaa. 1970-luvulla toteutetun mainoskampanjan myötä Japanissa syödään jouluna usein friteerattua broileria. Suosittua on myös kermanen pataruo-ka, kakku ja wagashi-makeiset.■

Hoidamme kattauksen taidokkaasti sekä juhlatilan koristelun ja somistuksen tilaisuuden vaatimalla arvokkuudella.

Tuo joulun tunnelma juhliin herkullisilla jouluruokatarjoiluillamme!

Tarjoamme kattavat tarjoilut niin yrityksen pikkujouluhin kuin muihin joulukuun juhliin. Tarjouspyynnön voit laittaa meille sähköpostitse!

Perhe- ja yritysjuhlat

Perinteiset juhlat kuten, häät, kastejuhlat, lakkiaiset ja syntymäpäivät ovat tärkeitä merkkipäiviä elämässämme. Voit keskittyä juhlimaan suvun ja ystävien kanssa, me hoidamme juhla järjestelyt ja tarjoilun puolestasi.

Herkullinen arkilounas

200 asiakaspaikkaa ja kesäisin 20 henkilön terassi. Tarjoilut ammattitaidolla buffet/pöytiintarjoiltuna

Monipuolinen ja ravitseva lounastarjoilu klo 10.30-14.00

Ravintola Kaari
www.ravintolakaari.fi
Heidehofintie 2, 01300 VANTAA
Avoimena arkisin 8.00-16.00, iltaisin ja viikonloppuisin tilausravintola
puh: 010 321 0520 | email: info@ravintolakaari.fi
Tervetuloa!

JALKAHOITOLA ELOISA
TERVEYDENHOIDOLLISTA JALKOJENHOITOA

Early Bird perus-JALKOJENHOITO

57€

Arkisin klo 8-10

Muina aikoina **65€**

Sopii Diabeetikoille!

Klassinen, urheilu-, faskia ja alaraaja-
HIERONTA

Alk. **50€**

Monipuoliset, tehokkaat ja kaikille sopivat
KASVOHOIDOT

Alk. **48€**

MANIKYYRIT, VARTALOHOIDOT, HOITOPAKETIT yms. Tule tutustumaan!

MEILLÄ KÄY! **epassi** **edenred** **smartum!** • JALKOJENHOIDOT • HIERONNAT

Tarjoamme terveydenhoidollista jalkojenhoitoa jalkaongelmista kärsiville ja hemmottelua kaipaaville sekä jalkaterapia-, hieronta- ja kosmetologin palveluita.

OLEMME AVOINNA 7 PÄIVÄÄ VIIKOSSA!
PUH. 050 - 3777 740
WWW.JALKAHOITOLAELOISA.FI

Kauppakeskus Myyrmanni
Iskoskuja 3, Vantaa

Kauppakeskus Tikkuri
Asematie 4-10, Vantaa

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kultaisen 1920-luvun Suomi

Iloisella ja eteenpäin katsoneella 1920-luvulla Suomi oli vielä nuori valtio, jonka valtiomuodoksi oli valikoitunut tasavalta. Vaikka ajan poliittiset vastakohtaisuudet koettelivat tuoretta parlamentarismia, vuosikymmenellä hyväksyttiin niin yleinen oppivelvollisuuslaki, uskonnonvapauslaki, köyhäinhoitolaki kuin lukuisia muitakin yhteiskuntaa muovanneita lakeja. Myös kieltolaki oli voimassa koko 1920-luvun ajan, vaikka vaatimuksia sen purkamisesta esitettiin.

Kulttuurin puolella kirjailijaryhmä Tulenkantajat pyrki viemään kotimaista kirjallisuutta eurooppalaisempaan suuntaan. Vuosikymmenellä vaikuttivat muun muassa

Uuno Kailas, Ilmari Kianto, Katri Vala ja Mika Waltari. Musiikin kentällä säväyttivät mestarilliset Leevi Madetoja, Aarre Merikanto ja Jean Sibelius, arkkitehtuurin saralla puolestaan Eliel Saarinen ja Alvar Aalto.

1920-luvulla Suomessa myös sekä tehtiin että katsottiin paljon elokuvia. Vuosikymmen oli kotimaisen mykkäelokuvan nousukausi, ja pitkiä elokuvia valmistui vuosina 1919–1929 kaikkiaan 56. Tuolloin nähtiin muun muassa klassikoiksi muodostuneet *Ollin opivuodet*, *Nummisuutarit* ja *Koskenlaskijan morsian*.

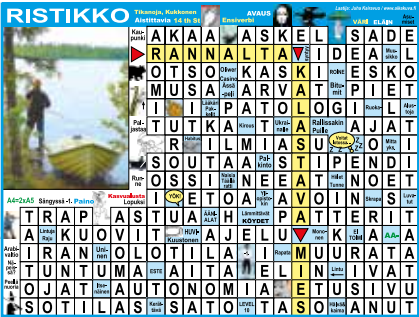
Lähde: www.kotus.fi

Pixabay

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä
facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

2x

Olen syytön!

-KEITTO

Värih-telyä

30 100:sta

Miehiä veeläkin

Suojaava

Rin-nassa

Alko-holiton

Ajan-jakso

VÄLISSÄ X uomia Kahvია Yes!

-nenä Peli

Valtio Rasiat

Touko-tytöt

Onne-kas

Lihak- sessa

Puuh puuh..

Kauka- lossa

Radio- tähti

Lapsel- lisia

Paita -1.

-eläin Töykeät

Kos- ketkin

Pahoin- voida

Joulu- nakin

Kirsin kera

Hyttysverbi

Reikänaama

Niska

Jätettä

Tyypilliset

Makeaa

Laulaja

ALKU

— paikka

Re- vanssi

Suloi- sia?

Levy- Pääkau- punki

Vähä- lumisia

Krim- min kynästä

Puita-1. Alvit-1.

Sar- vekas

Sukua Sannat

-kirja Hienot

Au! Kallonen

Pirkan- maata

"Hal- kovat"

Leh- dessä

Asun- noton

Nimi- ällä- kin

Pohjan- maa?

Leh- mällä

Veron- palautus

Keihään heitossa

Orgi- naali

ÖLJYKOLMIO OY

Öljysäiliöhuoltoa jo yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Lasikuitupinnoitteet
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset
- Säiliöiden poistot
- Säiliöiden purkutyöt

Vanhan metallisäiliön sisäpuolelle lasikuitu pinnoituksella 10v. takuu!

Puh. 0102 866 080

(hint: mpm/pvm soittaessa kotimaan lanka- ja matkapuhelinliittymistä)

www.oljykolmio.fi

VALITSE PARAS!

Mr. LVI - lämpöpumppujen myynti, asennus, huolto ja korjaus sekä varaosat ja tarvikkeet.

Poistoilmalämpöpumpun vaihto mielessä? Pyydä NYT tarjous!

Nibeltä lämmitysratkaisut energiaa säästävään arkeen ja parempaan maailmaan!

F370 | F470 | F750 | S735

MUISTA HUOLTO!

LÄMPÖ-PUMPUN VUOSIHUOLTO 299€

Kysy myös vuosihoitosopimusta.

Puhtaampi sisäilma vaihtosuodattimella

Meiltä Nibe-alkuperäis-suodattimet

SINUN KOTISI LVI-AMMATTILAINEN

www.mrlvi.fi

MYynti, ASENNUKSET, HUOLLOT, KORJAUKSET, KÄYTTÖÖNOPASTUKSET, VARAOSAT, TARVIKKEET
PUH. 010 666 72 82 Noutomyymälä: Muuntotie 1, Vantaan Tammistossa.

* Sustera®

VARMISTA KOTISI RADONTURVALLISUUS

Keuhkosityöpää aiheuttavaa radonia voi löytyä kodin sisäilmasta - Mittaus tuo varmuuden

Tilaa radonmittauspurkit kampanjahintaan - 15 %

alennuskoodilla: **RADON24**

(Tarjous voimassa 31.12.2024 asti)

verkkokauppa.sustera.fi

Raksystems on nyt **Sustera**

NOPEILLE TALVIPAKETTI KAUPANPÄÄLLE ARVO 1620€

Lumilevy 150 cm, Tuulilasi, Vinssi, Ylläpitolaturi ja Perävaunupistoke!

TGB 550 EFI SPECIAL EDITION
ERIKOISVARUSTeltu

NYT 6990€ +tk
Rahoituksella alk. 169€/kk.

4 VUODEN TAKUU

MADE IN TAIWAN

60 km/h

- Full LED valot
- Alumiinivanteet

- Isoin maavara 30,5 cm

- Vetokyky yli 920 kg

- 26" Testivoittajarenkaat ym.

TGB 550 PRO ABS LED
OHJAUSTEHOSTIMELLA

NYT 8490€ +tk
Rahoituksella alk. 169€/kk.

80 km/h

Alumiinivanteet!

SAA AJAA TIELLÄ!

Finman V-AURA

EU JA USA patentti.

Kysy V-auran VAIHTOTARJOUSTA kaupanpäälle tulevan 150 cm lumilevyn tilalle!

RHS Palkkirunko vetokoukkuun asti joka ottaa iskut vastaan jos aura tarmää johonkin.

Auran irrotus muutamassa sekunnissa.

MARKKINOIDEN PARAS!

9 Eri asentoa pikasokilla: Sivuilehtiväiksi tai kerääväksi. Suoraksi ja V-malliksi taaksepäin jos lunta tulee tielle kymmeniä senttejä.

TAKUU 10 VUOTTA!

KATSO KOKO VALIKOIMA www.rally.fi
Otamme vaihdossa mönkijät, moottoripyörät, autot ym.

TGB 1000 V-Twin LTX PRO ABS

NYT 13990€ +tk
Rahoituksella alk. 265€/kk.

80 km/h

83 Hv. Vetokyky yli 1200 kg.

Finman V-AURA 1290€

Tasauspyörästä takana. Säädetävät iskunvaimentimet lisäsäiliöillä. Markkinoiden hienoin 1000 cc työhön ja vapaa-aikaan!

LONCIN 550 XWOLF TOURING T3b

NYT 5980€ +tk
Rahoituksella alk. 119€/kk.

60 km/h

UUTUUS

Ohjaustehostimella

Markkinoiden tehokkain 500 luokan mönkijä.

- Teho 32 Kw / 44 Hv
- Vääntö 53 N-m / 5200 rpm

TAKUU 3 VUOTTA

2/4-veto + lukko edessä.

Värit: Sininen ja musta.

SAA AJAA TIELLÄ!

LONCIN RALLY 300 EFI T3B
TRAKTORIMÖNKIJÄ

3990€ +tk (4990€)
Rahoituksella alk. 98€/kk.

KAUPANPÄÄLLE: Vinssi, tuuliasi, etu- ja takapuskuri!

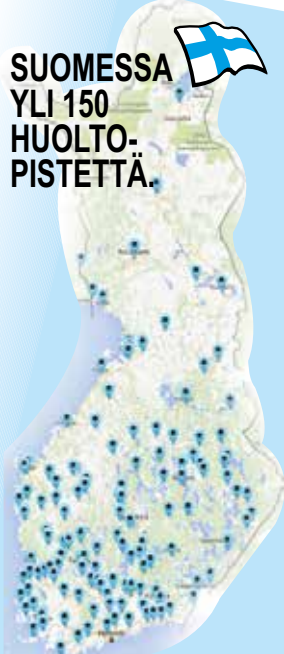
60 km/h

2 hlö.

UUTUUS

Takuu 2 v.

SAA AJAA TIELLÄ!

SÄHKÖMOPOJEN MERCEDES!

Isoin kauppakassi jolla saa ajaa ilman ajokorttia!
(ennen 1985 syntyneet!)

Max.nopeus: 45 km/h
Rekisteröity: 2 hengelle
Kantavuus: 190 kg.
Paino: 320 kg.
Värit: Metallipunainen ja -sininen.

KÄÄNTYVÄLLÄ KUSKIN ISTUIMELLA!

Rally SÄHKÖMOPO USA 3000

- Täysautomaatti, pakki Tehokas 3Kw moottori

NYT kaksi versiota!

1 LYIJYGEELI-AKUILLA
Max. ajomatka jopa 95 km latauksella.
7990€ +tk
Rahoituksella alk. 169€/kk.

2 LITIUM-AKUILLA
Max. ajomatka jopa 150 km latauksella.
9990€ +tk
Rahoituksella alk. 179€/kk.

TILAA HETI OMASI! NOPEAT TOIMITUKSET RAHDILLA KOTIIN ASTI!
KATSO KOKO VALIKOIMA www.rally.fi Meillä takuu, varaosat ja huolto pelaa varmasti!

MODULARBOX OY
MÖNKIJÄ CENTER

Kartanonherratie 9,
02920 ESPOO kehä III
Avoimna: Ark. 10-17, La 10-13

Tilaukset ja tiedustelut puh. 09 595 510
tai s-postilla: myynti@rally.fi
tai netistä www.rally.fi sivuilta 040 553 2428